

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 30. 4. 2019

Število objav: 16

Internet: 9

Tisk: 7

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 1

Inženirska zbornica ...: 0

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 2

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 0

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 1

Gradbeništvo, graditev: 12

Internet	Naslov	Obrtniki in podjetniki na morebitno krizo bolje pripravljeni		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Dnevnik.si; 292.859, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 29. 4. 2019		
Stran v zbirki: 7	Avtor	R.Š.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...na ohlajanje gospodarstva, ki ga je priredil predsednik republike Borut Pahor, poudaril predsednik OZS Branko Meh. Gradbinec Franc Meža je ocenil, da gradbeništvo trenutno dela s polno paro. »V času krize so bile cene gradbenih del pod mejo, še vedno pa so cene prenzke, da bi lahko ponujale akumulacijo za prihajajočo...			

Internet	Naslov	Najvišje plače so v energetiki, sledita finančna industrija in zavarovalništvo		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Dnevnik.si; 292.859, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 4. 2019		
Stran v zbirki: 9	Avtor	Urška Rus		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...povprečna decembrska bruto plača v gostinstvu, kjer so dosegali najnižje povprečne bruto plače. 1333 evrov so v povprečju prejeli zaposleni v dejavnosti gradbeništva . 7 % delovno aktivnih ljudi je konec leta 2018 živel pod pragom tveganja revščine, kažejo podatki Obalne sindikalne organizacije KS 90. Ob prazniku dela...			

Internet	Naslov	OECD: Avtomatizacija v Sloveniji ogroža četrtno služb, še enkrat toliko jih bo pomembno spremenila		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Finance.si; 147.297, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 29. 4. 2019		
Stran v zbirki: 15	Avtor	Lana Dakić		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...avtomatizacije pa naj bi se povečala produktivnost, kaže Trenkwaldereva raziskava – v proizvodnji, denimo, za 55 odstotkov, v prodaji na drobno za 49 odstotkov, v gradbeništvu za 32 odstotkov, pri prometu z nepremičninami za 16 odstotkov in tako naprej. V povprečju naj bi se produktivnost povečala za slabo tretjino. Zadnja...			

Internet	Naslov	OECD: Avtomatizacija v Sloveniji ogroža četrtno služb, še enkrat toliko jih bo pomembno spremenila		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Finance.si; 147.297, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 29. 4. 2019		
Stran v zbirki: 29	Avtor	Lana Dakić		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...avtomatizacije pa naj bi se povečala produktivnost, kaže Trenkwaldereva raziskava – v proizvodnji, denimo, za 55 odstotkov, v prodaji na drobno za 49 odstotkov, v gradbeništvu za 32 odstotkov, pri prometu z nepremičninami za 16 odstotkov in tako naprej. V povprečju naj bi se produktivnost povečala za slabo tretjino. Zadnja...			

Internet	Naslov	Analiza trga dela: zaposlovalna veselica se umirja		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Finance.si; 147.297, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 29. 4. 2019		
Stran v zbirki: 34	Avtor	Lana Dakić		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...zaposlovanje konec prejšnjega leta. Pri velikih podjetjih je ta delež celo 70-odstoten. Največ težav pri iskanju novih sodelavcev imajo podjetja v gostinstvu, gradbeništvu , drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih, kamor se uvrščajo tudi kadrovske agencije, kot tudi v predelovalnih dejavnostih. S pokojninsko reformo do...			

Tisk	Naslov	Razstava Rdeči Dunaj		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Delo; 141.000, Slovenija	Stran: 12	Površina: 114 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 4. 2019		
Stran v zbirki: 35	Avtor	Silva Čeh		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Razstava Rdeči Dunaj MUSA O graditvi socialnega Dunaja Dunaj - Včeraj so v muzeju MUSA blizu mestne hiše odprli veliko razstavo o uspešni graditvi rdečega Dunaju, ki jo bo spremljalo veliko dogodkov na posameznih rdečih krajih avstrijske prestolnice....			

Tisk	Naslov	Kaj tare slovenske obrtnike pri izvozu		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Delo; 141.000, Slovenija	Stran: 2	Površina: 234 cm ²
	Rubrika, Datum	Aktualno; 30. 4. 2019		
Stran v zbirki: 36	Avtor	Suzana Kos		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...morajo podjetja plačevati za napotene gradbene delavce. Slovenska podjetja so dolžna plačevati dnevni prispevek za vsakega napotnega delavca, ki dela v gradbeništvu v avstrijski sklad BUAK. Ta je obdavčen s 25 odstotki. Delavec dobi skozi regres, božičnico in plačani dopust 75 odstotkov vplačanega zneska. Prispevki...			

Tisk	Naslov	Nacionalne meje hromijo pretok storitev		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Delo; 141.000, Slovenija	Stran: 2	Površina: 881 cm ²
	Rubrika, Datum	Aktualno; 30. 4. 2019		
Stran v zbirki: 39	Avtor	Suzana Kos, Peter Žerjavič, Nejc Gole		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...prebežnikov. »Ta nadzor se kaže tudi v čakalni dobi, ko tovornjaki v dolgih kolonah stojijo pred predorom Karavanke, « je poudaril Sever. Protekcionizem v gradbeništvu Javnoročniška zakonodaja v evropskih državah temelji na evropski direktivi, zato so si sistemi javnega naročanja med evropskimi državami med seboj podobni....			

Internet	Naslov	Obrtniki in podjetniki na morebitno krizo bolje pripravljeni		
Zaporedna št. 9	Medij; Doseg	Times.si; 61.010, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 29. 4. 2019		
Stran v zbirki: 41	Avtor	R.Š.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...na ohlajanje gospodarstva, ki ga je priredil predsednik republike Borut Pahor, poudaril predsednik OZS Branko Meh. Gradbincec Franc Meža je ocenil, da gradbeništvu trenutno dela s polno paro. »V času krize so bile cene gradbenih del pod mejo, še vedno pa so cene prenizke, da bi lahko ponujale akumulacijo za prihajajočo...			

Tisk	Naslov	Kako inženirke rušijo stereotipe		
Zaporedna št. 10	Medij; Doseg	IRT 3000; , Slovenija	Stran: 15	Površina: 378 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 29. 4. 2019		
Stran v zbirki: 42	Avtor	Unknown		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...Mislite, da obstajajo stereotipi o ženskah, ki delajo tisto, kar delate vi? Matilda Svansson: Mislim, da je treba razbiti stereotipe povezane z inženirji. Inženirstvo je tako raznolik pojem, da ne vidim razloga, zakaj ga ne bi mogli opravljati zelo različni ljudje. Prepričana sem, da s tem, ko ljudem predstavimo, kaj...			

Tisk	Naslov	Gasilska zveza Slovenije gostila sejo Sveta Vlade RS za varstvo pred naravnimi IN DRUGIMI NESREČAMI		
Zaporedna št. 11	Medij; Doseg	Gasilec; , Slovenija	Stran: 17	Površina: 161 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 29. 4. 2019		
Stran v zbirki: 43	Avtor	Unknown		
	Teme	Svetovni gradbeni forum 2019		
Povzetek	...predstavnico v omenjenem Svetu, je zastopal poveljnik Franci Petek. Prisotni so obravnavali predlog o delu Sveta v letošnjem letu. Seznanili so se s poročili s Svetovnega gradbenega foruma VCF, ki je potekal od 8. do 11. aprila 2019 v Ljubljani, o poročanju v Sendajski monitoring in Akcijskem načrtu za zmanjšanje tveganj nesreč. Na dnevnem...			

Internet	Naslov	Vaša konkurenca že sodeluje s startupi. Kaj še čakate!?		
Zaporedna št. 12	Medij; Doseg	Startup.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 29. 4. 2019		
Stran v zbirki: 51	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...predvsem podjetjem iz trgovske dejavnosti, finančnega in zavarovalniškega sektorja, energetike, informacijskih tehnologij, mikroelektronike, proizvodnje, gradbeništva, logistike, inženiringa, prehrane... Rešitve sodelujočih startupov temeljijo na inovativni uporabi najsodobnejših tehnologij, kot so umetna inteligenca...			

Internet	Naslov	Obrtniki in podjetniki letos z rekordnimi 136 zahtevami do vlade		
Zaporedna št. 13	Medij; Doseg	Iusinfo.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 29. 4. 2019		
Stran v zbirki: 53	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...čimer bi delodajalce razbremenili izplačil odpravnin v primerih odpovedi pogodbe o zaposlitvi. Prizadevajo si tudi za ustanovitev paritetnega sklada za gradbeništvo po vzoru Nemčije, Avstrije in Italije, s katerim bi bili po oceni OZS slovenski izvajalci del ob vstopu na trge teh držav v enakopravnejšem položaju, saj...			

Tisk	Naslov	NAPODVEDNIK		
Zaporedna št. 14	Medij; Doseg	IRT 3000; , Slovenija	Stran: 178	Površina: 527 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 29. 4. 2019		
Stran v zbirki: 54	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...zagonskega podjetja umetne inteligence « Mala šola mazanja Silicijeva dolina premajhna za (mogle * Novosti na področju tehnične diagnostike Sodobno gradbeništvo je že pošteno digitalizirano Metode čiščenja v proizvodnji Aktualen koledar dogodkov lahko preverite na naši spletni strani: www.u.irt3000.si/koledar-dogodkov/...			

Tisk	Naslov	Naš cilj je zmanjšanje števila nesreč ...		
Zaporedna št. 15	Medij; Doseg	Gasilec; , Slovenija	Stran: 38	Površina: 1.611 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 29. 4. 2019		
Stran v zbirki: 58	Avtor	Suzana Veber		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...»Termin "ponovno izvajal nadzor" ni najboljši. Veljavna zakonodaja omogoča, da takšne nadzore izvajamo že sedaj. Nekaj sprememb je sicer zapisanih v novi gradbeni zakonodaji, še vedno pa nadziramo, ali so vgrajeni vsi sistemi s področja varstva pred požarom, ki so predpisani v projektni dokumentaciji. Kdaj izvajamo nadzor,...			

Internet	Naslov	HE prinašajo tudi pozitivne vplive na okolje		
Zaporedna št. 16	Medij; Doseg	Nas-stik.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 29. 4. 2019		
Stran v zbirki: 61	Avtor	Miro Jakomin		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...ocenjevanje vplivov na okolje pa bi moralo biti smiselno vpeto v celovit sistem obravnave vplivov na družbo, gospodarstvo, okolje/prostor. Nova prostorska in gradbena zakonodaja je sicer vpeljala možnost združenega postopka za pridobitev državnega prostorskega načrta (DPN) in celovitega dovoljenja) po Zakonu o urejanju prostora...			

Dnevnik.si

Pozdravljeni, **Matjaž**

OZS

rš

29. april 2019

29. april 2019 1:15

Obrtniki in podjetniki na morebitno krizo bolje pripravljeni

Obrtniki in podjetniki soglašajo, da so na morebitno krizo bolje pripravljeni kot leta 2008, vendar od vlade še vedno pričakujejo prijaznejšo zakonodajo.

NAJNOVEJŠE

Pismo slovenskih turističnih delavcev Cristianu Ronaldu

4 min

Mladi podjetnik Sloveniji predstavil dobrodejno pijačo kombuča

19 min

V evropskem parlamentu je bila najbolj aktivna Tanja Fajon, najmanj Lojze Peterl...

34 min

Ljerka Bizilj o tem, da živimo v državi, iz katere denar uhaja v davčne oaze in ...

34 min

Takšen bo nov dom na Korošici

49 min

Pogačar potrdil talent

1 ura

Stilni solarni strešniki podjetja Sileo prehiteli celo Teslo

1 ura

Vse objave

Pogovor o pripravljenosti na morebitno krizo (Foto: OZS)

»Obrtniki in podjetniki smo tisti, ki polnimo proračun. Uspešni smo lahko le, če nam politika stoji ob strani. V Sloveniji je 117.000 obrtnikov in podjetnikov, ki zaposlujejo več kot 350.000 oseb. Zato si zaslužimo posebno pozornost in predvsem takšno zakonodajo, ki nam bo omogočala razvoj in večjo konkurenčnost,« je na pogovoru o pripravljenosti obrtnikov in podjetnikov na ohlajanje gospodarstva, ki ga je priredil predsednik republike Borut Pahor, poudaril predsednik OZS **Branko Meh.**

Gradbinec **Franc Meža** je ocenil, da **gradbeništvo** trenutno dela s polno paro. »V času krize so bile cene gradbenih del pod mejo, še vedno pa so cene prenizke, da bi lahko ponujale akumulacijo za prihajajočo krizo. **Gradbeništvo** v

Sloveniji zaposluje 67.000 oseb. Dobro bi bilo, da bi država aktivno pristopila k ustanovitvi paritetnega sklada za **gradbeništvo** po vzoru Avstrije in Nemčije. Tako bi lahko zadržali dober kader in ga ohranili za čas, ko bi ga potrebovali,« je ocenil Meža. Gostinka **Marija Čop** iz Podkuma pa je dejala, da mora kot obrtnica ves čas iskati nove priložnosti, če želi preživeti. »Ukvarjam se s tistimi dejavnostmi, ki v našem okolju preživijo. Sicer bi se raje ukvarjala zgolj z eno. Naše podjetje je družinsko, zato se morda lažje prilagajamo na trgu,« je pojasnila Čopova, ki se ukvarja tudi s trgovino, prevozništvom in poštnimi storitvami.

Nove poslovne priložnosti je po krizi leta 2008 našel tudi kovinar **Stane Malerič** iz Črnomlja. »Bili smo pozorni na prihod krize leta 2008, zato smo se ustrezno pripravili. Takrat smo se odločili za turizem, za glamping in za oddajo apartmajev,« je pojasnil. Po njegovi oceni so podjetja mnogo bolje pripravljena na morebitno prihajajočo krizo. So manj zadolžena ali celo niso zadolžena. Izpostavil pa je problem pomanjkanja kadrov, saj se mladi vse manj odločajo za deficitarne poklice.

Dr. France Arhar, svetovalec predsednika republike, je obrtnikom in podjetnikom svetoval, da morajo vedno preveriti, kaj se dogaja z deviznim tečajem države, s katero poslovno sodelujejo, medtem ko predsednik Borut Pahor ocenjuje, da je slovensko gospodarstvo danes bistveno bolj pripravljeno na morebitno ciklično krizo ali morda celo recesijo. Po njegovem je več lastnega kapitala, previdnosti pri vlaganjih, izvoz je še vedno v polnem pogonu, čeprav se čuti prve znake ohlajanja v državah partnericah, finančni temelji gospodarstva pa so veliko bolj zdravi. **rš**

Dnevnik.si

DELO

Urška Rus

30. april 2019

30. april 2019 0:00

NAJNOVEJŠE

Število medvedov se bo zdaj povečevalo, 2.

44 min

Križa Gorenja korenini daleč v preteklosti

44 min

Prazn(ičn)a sodnija

45 min

Po nedeljskih parlamentarnih volitvah: Demokracija je usidrana v španski družbi

45 min

Microsoft, dobrodošel!

45 min

Madžarska OTP banka po Balkanu išče visokodonosne in tvegane projekte

45 min

Besni gostinci o turistih, ki jih bo strah naročiti vino

45 min

Vse objave

Najvišje plače so v energetiki, sledita finančna industrija in zavarovalništvo

1. maj ali praznik dela praznujemo v spomin na žrtve delavskih protestov v Čikagu leta 1886, ko so delavci zahtevali več pravic in osemurni delovnik. Na državnem statističnem uradu so ob prazniku zbrali podatke o slovenskem trgu dela.

(Foto: Matjaž Rušt)

981.000 delovno aktivnih prebivalcev e bilo v Sloveniji v minulem letu, kar je približno 2,2 odstotka več kot leta 2017.

85 % delovno aktivnih oseb je bilo zaposlenih, 12 odstotkov samozaposlenih in tri odstotke pomagajočih družinskih članov.

1682 € je znašala povprečna mesečna bruto plača lani. V primerjavi z letom prej je bila višja za 3,4 odstotka. V zasebnem sektorju je bila višja za 4 odstotke, v javnem za 3 odstotke.

2356 € je znašala povprečna mesečna bruto plača oseb z višješolsko ali visokošolsko izobrazbo (po začasnih podatkih za leto 2017). Za tiste z osnovnošolsko izobrazbo je znašala 1134 evrov, za osebe s srednješolsko izobrazbo pa 1389 evrov.

2753 € je lani decembra znašala povprečna mesečna bruto plača zaposlenih v dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro, kjer so izplačevali najvišje povprečne plače. Druge najvišje povprečne bruto plače so prejeli zaposleni v finančni in zavarovalniški dejavnosti, 2553 evrov, na tretjem mestu pa so bili zaposleni v informacijski in komunikacijski dejavnosti, ki so v povprečju prejeli 2522 evrov.

1226 € je znašala povprečna decembrska bruto plača v gostinstvu, kjer so dosegali najnižje povprečne bruto plače. 1333 evrov so v povprečju prejeli zaposleni v dejavnosti **gradbeništva**.

7 % delovno aktivnih ljudi je konec leta 2018 živelo pod pragom tveganja revščine, kažejo podatki Obalne sindikalne organizacije KS 90. Ob prazniku dela so v sindikatu opozorili tudi na pojave nadurnega dela in trenda izkoriščanja delovne sile, veliko število samozaposlenih in drugih oblik prekarnega dela ter zlorabe agencijskih delavcev.

OECD: Avtomatizacija v Sloveniji ogroža četrtno služb, še enkrat toliko jih bo pomembno spremenila

Čas branja: 6 min

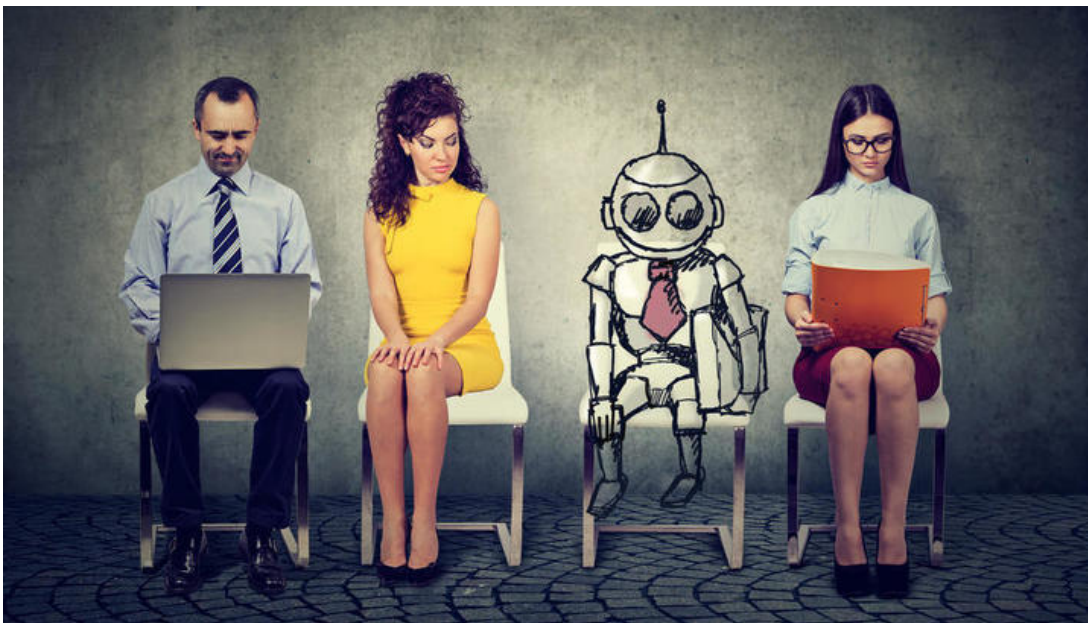
0

29.04.2019 18:00

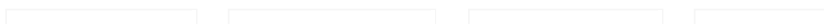
Kar 40 odstotkov novih delovnih mest je bilo med letoma 2005 in 2016 ustvarjenih v digitalno intenzivnih panogah v državah OECD

LANA DAKIĆ

Več iz teme:

[industrija 4.0 >](#)[avtomatizacija >](#)[zaposlovanje >](#)[trg dela >](#)[Organizacija za... >](#)[Angel Gurria >](#)[Slovensko-nemška... >](#)

Zaposlenost na območju držav članic **OECD** je na predkrizni ravni, a čakajo nas novi izzivi: 14 odstotkov služb na območju OECD bo v prihodnjih 15 do 20 letih izginilo zaradi avtomatizacije, še približno 32 odstotkov pa se jih bo precej spremenilo, saj bodo individualne naloge avtomatizirane, ugotavlja poročilo OECD o napovedih zaposlovanja. Zato bo v prihodnje treba več vlagati v izobraževanje nizko in srednje kvalificiranih delavcev, države pa bodo morale prilagoditi tudi svoje politike zaposlovanja novim trendom prihodnosti dela.

V Sloveniji bo avtomatizacija v prihodnjih 15 do 20 letih vplivala na dobro polovico delovnih mest. Kot ugotavlja OECD, avtomatizacija ogroža četrtno delovnih mest, medtem ko bo pomembno spremenila še približno 27 odstotkov delovnih mest pri nas.

Najbolj bo avtomatizacija vplivala na službe na Slovaškem, kjer je ogrožena dobra tretjina delovnih mest, najbolj pa se avtomatizaciji že zdaj prilagajajo v skandinavskih državah, saj je denimo na Švedskem ogroženih le osem odstotkov delovnih mest, na Norveškem pa le slabih šest odstotkov.

Številni delavci niso pripravljene na nove oblike služb

Najbolj ogrožena so delovna mesta v predelovalnih dejavnostih, kjer so ponavljajoči se procesi, a varni niso niti delavci, ki so zaposleni v storitvah. Najbolj so ogrožena rutinska delovna mesta, kjer dela nekvalificirana ali nizko kvalificirana delovna sila, ki je plačana minimalno. V raziskavi OECD omenjajo denimo pripravljavce hrane, čistilce, rudarje, gradbince in proizvodne delavce. Najmanj pa lahko avtomatizacija skrbi terciarno izobražene, strokovnjake, menedžerje, zdravstveno osebje, učitelje ...

»Potrebujemo učinkovit sistem za vseživljenjsko učenje, ki bo omogočal priložnosti za delo nizko kvalificiranim delavcem, ki jih avtomatizacija najbolj ogroža,« poudarja generalni sekretar OECD **Angel Gurría**.

Številni delavci namreč niso pripravljeni na nove oblike služb. Kar šest od desetih delavcev denimo nima dobro razvitih osnovnih računalniških veščin. Analiza OECD kaže, da podjetja v izobraževanja in usposabljanja manj kvalificiranih delavcev ne vlagajo dovolj. Le 20 odstotkov manj kvalificiranih delavcev se namreč udeležuje usposabljanj, medtem ko je delež med visoko kvalificiranimi 60-odstoten.

Mladi pogosto prekvalificirani za dela, ki jih opravljajo

Glede na starost delavcev bo avtomatizacija najbolj prizadela mlade in starejše zaposlene, napoveduje OECD. Kot pojasnjujejo, mladi pogosto ob študiju opravljajo manj kvalificirana dela, ki jih avtomatizacija najbolj ogroža, zato bo treba najti nove poti, kako lahko mladi že med študijem in takoj po vstopu na trg dela pridobivajo delovne izkušnje. Zdaj namreč, ker ne morejo opravljati dela na področju, na katerem so se izobraževali, delajo na delovnih mestih, za katera so prekvalificirani, in zato so tudi dolgoročno slabše plačani.

Vse bolj polariziran trg dela

Med letoma 2005 in 2016 je bilo v državah OECD ustvarjenih 40 odstotkov novih delovnih mest v digitalno intenzivnih panogah. To bo še okrepilo strukturne spremembe na trgu dela. Kot ugotavljajo v OECD, je trg dela v večini držav OECD polariziran, saj se delež služb za visoko kvalificirane poklice hitro večja, medtem ko je rast služb za manj kvalificirane poklice skromna, delež služb srednje kvalificiranih poklicev pa se celo manjša.

Zaposlenost v predelovalnih dejavnostih se vztrajno niža (v letih od 1995 do 2015 se je znižala za 20 odstotkov), medtem ko delež služb v storitvenem sektorju vztrajno

narašča (za 27 odstotkov v istem obdobju). Dodatne izzive povzroča tudi hitro staranje prebivalstva v številnih državah OECD. »Zato je najpomembneje, da uspešno preusmerimo delavce iz manj perspektivnih panog v bolj perspektivne,« menijo avtorji raziskave.

Vse več začasnih delavcev

OECD se je v napovedih zaposlovanja osredotočil tudi na različne oblike dela oziroma zaposlitev. Čeprav še vedno v večini držav prevladuje zaposlitev za polni delovni čas in za nedoločeno obdobje, se v zadnjih nekaj letih večja delež pogodb za določen čas kot tudi netipičnih zaposlitev. Dobra desetina delavcev na območju OECD dela na podlagi začasne pogodbe o delu, še vedno pa je majhen delež tistih, ki kot svoje glavno delo opravljajo delo »na zahtevo«, oziroma platformnih delavcev – na območju OECD se ta delež giblje od pol do treh odstotkov.

Analiza je še pokazala, da se v precej državah dolgoročno zmanjšuje delež samostojnih podjetnikov, se pa ob tem večja delež takšnih espejev, ki delajo večinoma le za enega naročnika. V Sloveniji je bilo po podatkih OECD leta 2017 takšnih espejev okoli 18 odstotkov, največji delež pa jih je bilo na Slovaškem (28,7 odstotka), medtem ko je bilo takšnih espejev na Danskem le dobrih šest odstotkov.

V zadnjih letih se je za dve tretjini povečal tudi delež delavcev, ki bi raje bili zaposleni za določen čas. OECD zato opozarja, da morajo države čim prej prevetriti svoje politike zaposlovanja, da bi zmanjšali socialne in ekonomske napetosti. Začasni delavci – bodisi začasno zaposleni, agencijski delavci bodisi takšni, ki delajo na podlagi različnih civilnopravnih pogodb –, namreč potrebujejo ustrezno socialno zaščito za obdobja, ko nimajo dela. Brez hitre akcije držav bo veliko ljudi, še posebej manj kvalificiranih, zaostalo, opozarjajo.

Socialni dialog je pomemben

Na prihodnost dela bodo pomembno vplivali tudi socialni dialog in kolektivna pogajanja, poudarja OECD. Zato so pogledali tudi, kakšno moč še imajo sindikati, in ugotovili, da je v sindikalna združenja na območju OECD vključenih le še 16 odstotkov delavcev, kar je pol manj kot pred 30 leti. Zanimivo imajo največ zaupanja v sindikate Švedi in Danci, najmanj Grki in Italijani. Slovenija je skoraj pri repu lestvice, saj sindikatom zaupa slaba polovica mladih (do 34 let) in dobrih 40 odstotkov odraslih (35–54 let).

Socialni dialog je pomemben, saj je lahko pomemben institut, s katerim se podjetja lahko ustrezno prilagajajo demografskim in tehnološkim izzivom – od usklajevanja plač (tudi za netipične oblike dela), delovnega časa do organizacije dela in ne nazadnje tudi delovnopravne zakonodaje, ki mora ostati pravična, še poudarjajo v poročilu OECD.

Spomnimo, slovenska vlada je sicer že začela pripravljati ukrepe za zmanjšanje prekarnosti v Sloveniji, ki naj bi jih predstavili prihodnjo pomlad. Zdajšnja vlada si tudi prizadeva okrepiti socialni dialog, sploh zato, ker so pred vrati pogajanja o kolektivnih pogodbah in spremembah v plačnih sistemih.

Avtomatizacija večja produktivnost

Zaposleni bodo morali razumeti pomen usposabljanja in vseživljenjskega učenja in biti pripravljeni v svoji karieri zamenjati ne samo več služb, ampak tudi poklicev. **Zaradi avtomatizacije pa naj bi se povečala produktivnost, kaže Trenkwalderjeva raziskava** – v proizvodnji, denimo, za 55 odstotkov, v prodaji na drobno za 49 odstotkov, v **gradbeništvu** za 32 odstotkov, pri prometu z nepremičninami za 16 odstotkov in tako naprej. V povprečju naj bi se produktivnost povečala za slabo tretjino.

Zadnja anketa **Slovensko-nemške gospodarske zbornice** med slovenskimi podjetji je pokazala na dobro osnovno razumevanje pojma industrija 4.0 v podjetjih v Sloveniji ter njegov pomen za prihodnji razvoj industrije. A izzivi v slovenskih podjetjih so pri zavedanju o potrebi po merjenju izvajanju strategije na področju

industrije 4.0, predvsem zaradi pomanjkanja znanja, kompetenc in usposobljenosti. Izziv so tudi kompetence zaposlenih, ki v veliki večini ne zadostujejo, hkrati pa se pojavlja nerazumevanje tudi na področju netehničnih kompetenc, kot sta sistematični pristop in razumevanje procesa. Manj kot polovica anketiranih podjetij verjame, da bo industrija 4.0 koristila vsem ljudem, še kaže njihova raziskava.

DAVKI

FINANČNI VODNIK

CENE NEPREMIČNIN

BREXIT

PLAČE

FOKUS...

OECD: Avtomatizacija v Sloveniji ogroža četrtno služb, še enkrat toliko jih bo pomembno spremenila

Čas branja: 6 min

0

29.04.2019 18:00

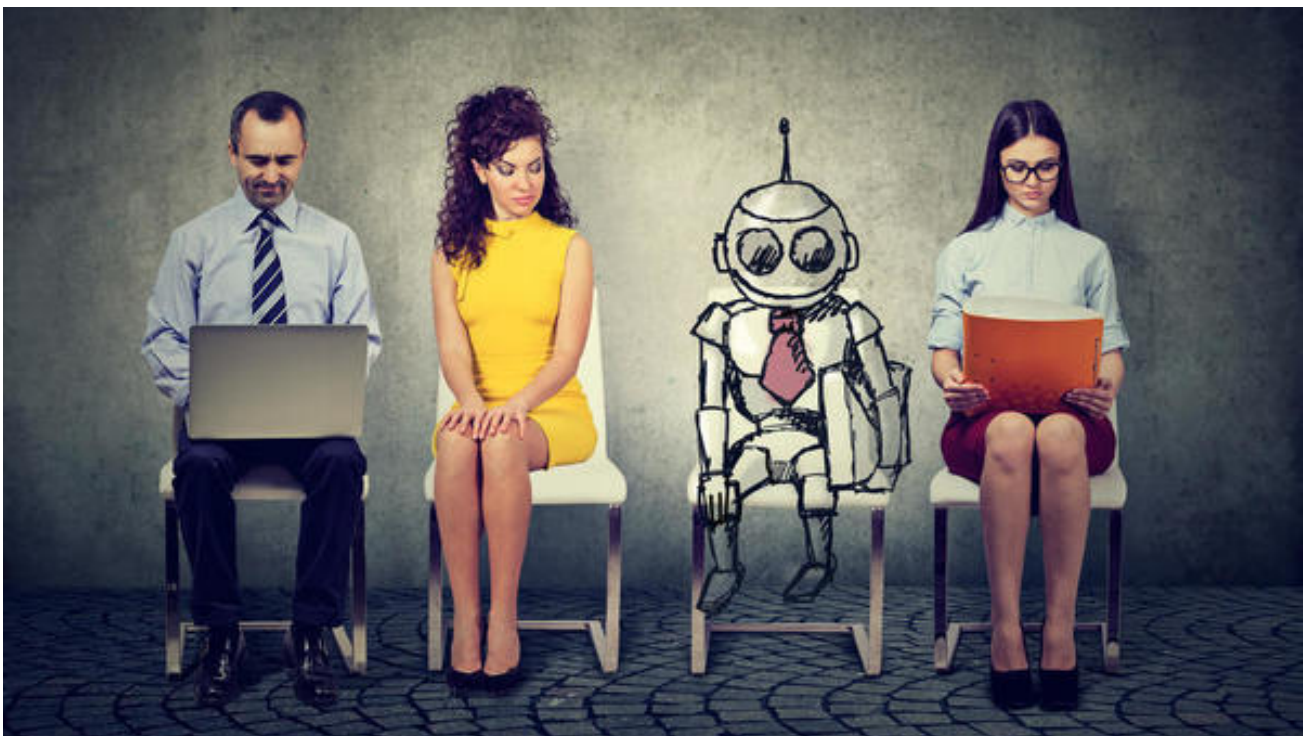
Kar 40 odstotkov novih delovnih mest je bilo med letoma 2005 in 2016 ustvarjenih v digitalno intenzivnih panogah v državah OECD

LANA DAKIĆ

Follow @lanadacic

660 followers

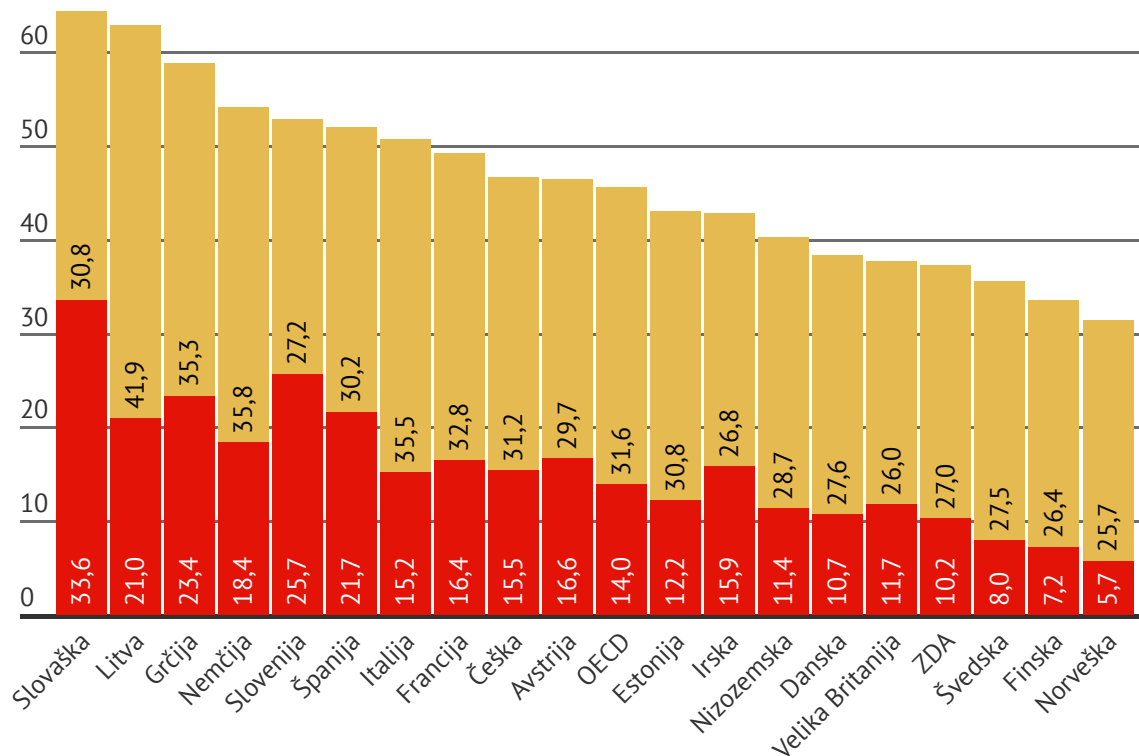
Več iz teme:

[industrija 4.0 >](#)[avtomatizacija >](#)[zaposlovanje >](#)[trg dela >](#)[Organizacija za... >](#)[Angel Gurría >](#)[Slovensko-nemška... >](#)

Zaposlenost na območju držav članic **OECD** je na predkrizni ravni, a čakajo nas novi izzivi: 14 odstotkov služb na območju OECD bo v prihodnjih 15 do 20 letih izginilo zaradi avtomatizacije, še približno 32 odstotkov pa se jih bo precej spremenilo, saj bodo individualne naloge avtomatizirane, ugotavlja poročilo OECD o napovedih zaposlovanja. Zato bo v prihodnje treba več vlagati v izobraževanje nizko in srednje kvalificiranih delavcev, države pa bodo morale prilagoditi tudi svoje politike zaposlovanja novim trendom prihodnosti dela.

Avtomatizacija bo pomembno vplivala na precej služb (v %)

Delež služb, ki jih ogroža avtomatizacija

Delež služb, na katere bo avtomatizacija pomembno vplivala

Vir: OECD

V Sloveniji bo avtomatizacija v prihodnjih 15 do 20 letih vplivala na dobro polovico delovnih mest. Kot ugotavlja OECD, avtomatizacija ogroža četrtno delovnih mest, medtem ko bo pomembno spremenila še približno 27 odstotkov delovnih mest pri nas.

Najbolj bo avtomatizacija vplivala na službe na Slovaškem, kjer je ogrožena dobra tretjina delovnih mest, najbolj pa se avtomatizaciji že zdaj prilagajajo v skandinavskih državah, saj je denimo na Švedskem ogroženih le osem odstotkov delovnih mest, na Norveškem pa le slabih šest odstotkov.

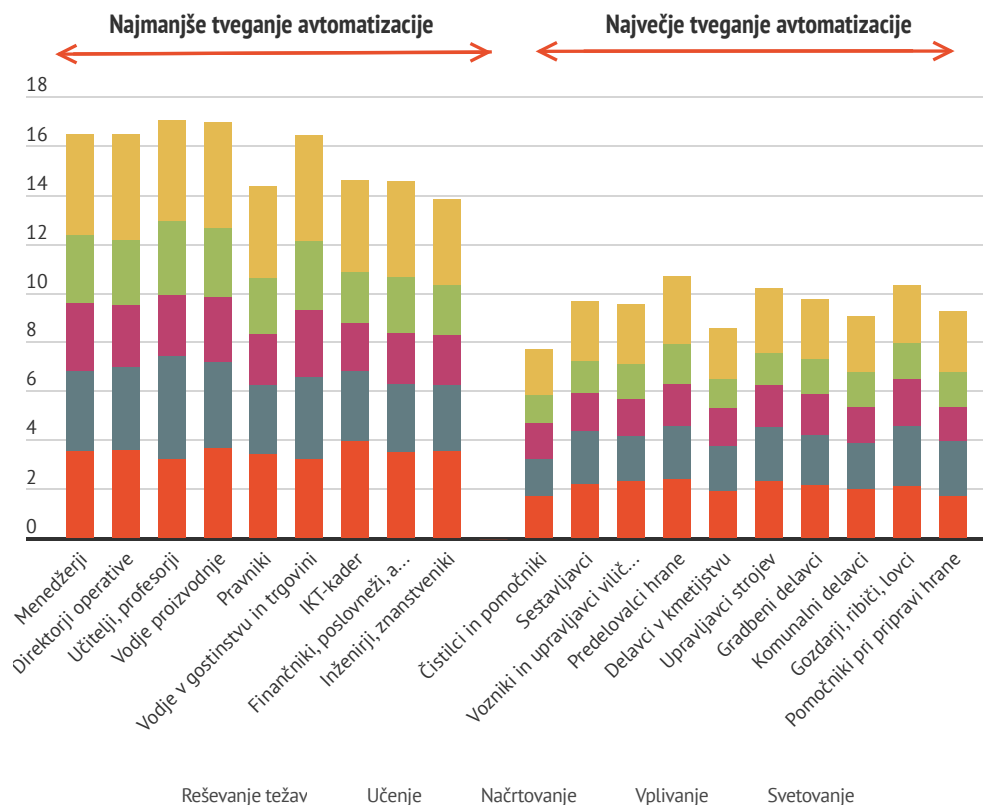
Številni delavci niso pripravljene na nove oblike služb

Najbolj ogrožena so delovna mesta v predelovalnih dejavnostih, kjer so ponavljajoči se procesi, a varni niso niti delavci, ki so zaposleni v storitvah. Najbolj so ogrožena rutinska delovna mesta, kjer dela nekvalificirana ali nizko kvalificirana delovna sila, ki je plačana minimalno. V raziskavi OECD omenjajo denimo pripravljavce hrane, čistilce, rudarje, gradbince in proizvodne delavce. Najmanj pa lahko avtomatizacija skrbi terciarno izobražene, strokovnjake, menedžerje, zdravstveno osebje, učitelje ...

»Potrebujemo učinkovit sistem za vseživljenjsko učenje, ki bo omogočal priložnosti za delo nizko kvalificiranim delavcem, ki jih avtomatizacija najbolj ogroža,« poudarja generalni sekretar OECD **Angel Gurría**.

Številni delavci namreč niso pripravljene na nove oblike služb. Kar šest od desetih delavcev denimo nima dobro razvitih osnovnih računalniških veščin. Analiza OECD kaže, da podjetja v izobraževanja in usposabljanja manj kvalificiranih delavcev ne vlagajo dovolj. Le 20 odstotkov manj kvalificiranih delavcev se namreč udeležuje usposabljanj, medtem ko je delež med visoko kvalificiranimi 60-odstoten.

Koliko avtomatizacija ogroža delovna mesta in katere veščine so nujne za opravljanje določenega dela

Vir: OECD

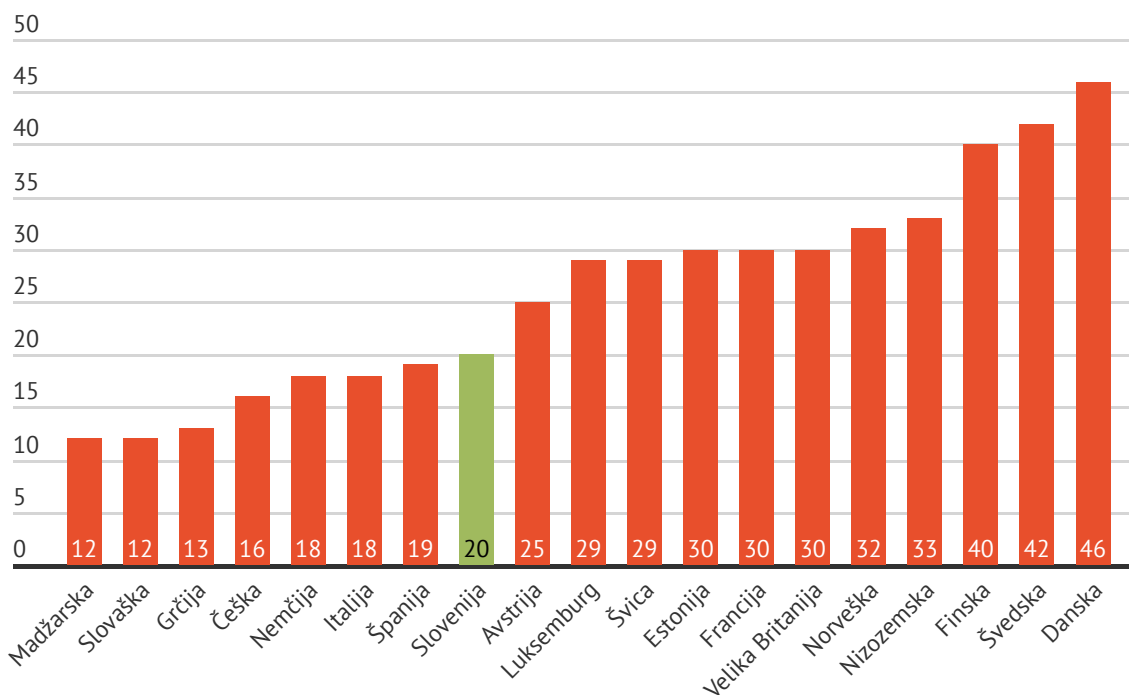
Op.: uporaba določene veščine se ocenjuje na lestvici od 1 (nikoli) do 5 (vsak dan).

Mladi pogosto prekvalificirani za dela, ki jih opravljajo

Glede na starost delavcev bo avtomatizacija najbolj prizadela mlade in starejše zaposlene, napoveduje OECD. Kot pojasnjujejo, mladi pogosto ob študiju opravljajo manj kvalificirana dela, ki jih avtomatizacija najbolj ogroža, zato bo treba najti nove poti, kako lahko mladi že med študijem in takoj po vstopu na trg dela pridobivajo delovne izkušnje. Zdaj namreč, ker ne morejo opravljati dela na področju, na katerem so se izobraževali, delajo na delovnih mestih, za katera so prekvalificirani, in zato so tudi dolgoročno slabše plačani.

Koliko delovnih mest so že spremenile nove tehnologije

Delež delavcev, ki so se jim v zadnjih treh letih spremenila delovna mesta zaradi novih tehnologij, avtomatizacije ali prestrukturiranja; v odstotkih

Vir: OECD po European Working Condition Survey, 2015

Vse bolj polariziran trg dela

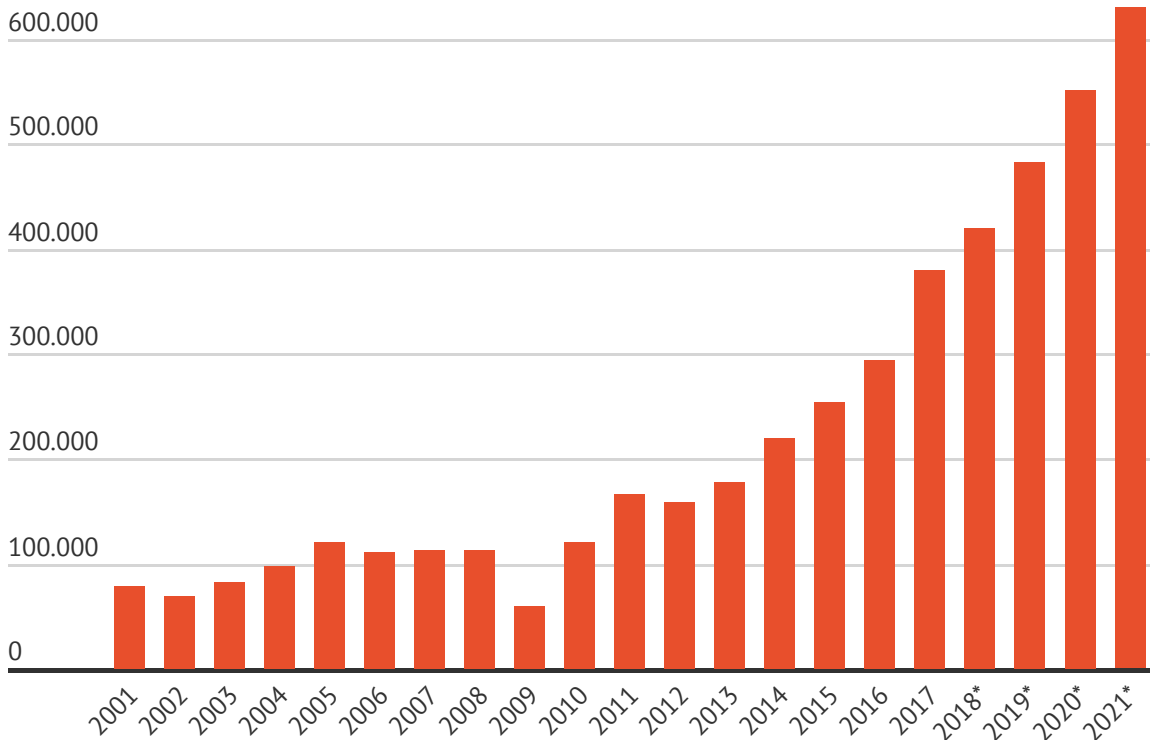
Med letoma 2005 in 2016 je bilo v državah OECD ustvarjenih 40 odstotkov novih delovnih mest v digitalno intenzivnih panogah. To bo še okrepilo strukturne spremembe na trgu dela. Kot ugotavljajo v OECD, je trg dela v večini držav OECD polariziran, saj se delež služb za visoko kvalificirane poklice hitro večja, medtem

ko je rast služb za manj kvalificirane poklice skromna, delež služb srednje kvalificiranih poklicev pa se celo manjša.

Zaposlenost v predelovalnih dejavnostih se vztrajno niža (v letih od 1995 do 2015 se je znižala za 20 odstotkov), medtem ko delež služb v storitvenem sektorju vztrajno narašča (za 27 odstotkov v istem obdobju). Dodatne izzive povzroča tudi hitro staranje prebivalstva v številnih državah OECD. »Zato je najpomembneje, da uspešno preusmerimo delavce iz manj perspektivnih panog v bolj perspektivne,« menijo avtorji raziskave.

Pohod robotov

Ocenjena globalna letna dobava industrijskih robotov, v tisočih

Vir: OECD po IFR (Mednarodna zveza za robotiko)

Op.: *ocena IFR

Vse več začasnih delavcev

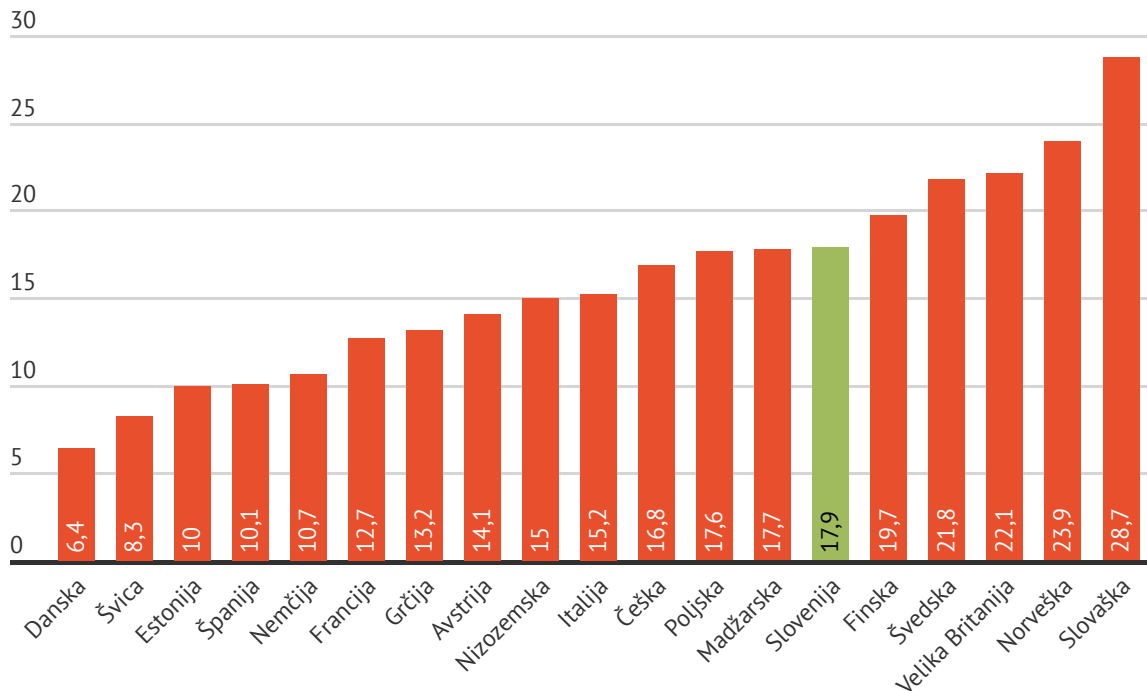
OECD se je v napovedih zaposlovanja osredotočil tudi na različne oblike dela oziroma zaposlitev. Čeprav še vedno v večini držav prevladuje zaposlitev za polni delovni čas in za nedoločeno obdobje, se v zadnjih nekaj letih večja delež pogodb za določen čas kot tudi netipičnih zaposlitev. Dobra desetina delavcev na območju

OECD dela na podlagi začasne pogodbe o delu, še vedno pa je majhen delež tistih, ki kot svoje glavno delo opravljajo delo »na zahtevo«, oziroma platformnih delavcev – na območju OECD se ta delež giblje od pol do treh odstotkov.

Analiza je še pokazala, da se v precej državah dolgoročno zmanjšuje delež samostojnih podjetnikov, se pa ob tem večja delež takšnih espejev, ki delajo večinoma le za enega naročnika. V Sloveniji je bilo po podatkih OECD leta 2017 takšnih espejev okoli 18 odstotkov, največji delež pa jih je bilo na Slovaškem (28,7 odstotka), medtem ko je bilo takšnih espejev na Danskem le dobrih šest odstotkov.

Espeji, ki delajo samo za enega naročnika

delež v odstotkih

Vir: OECD

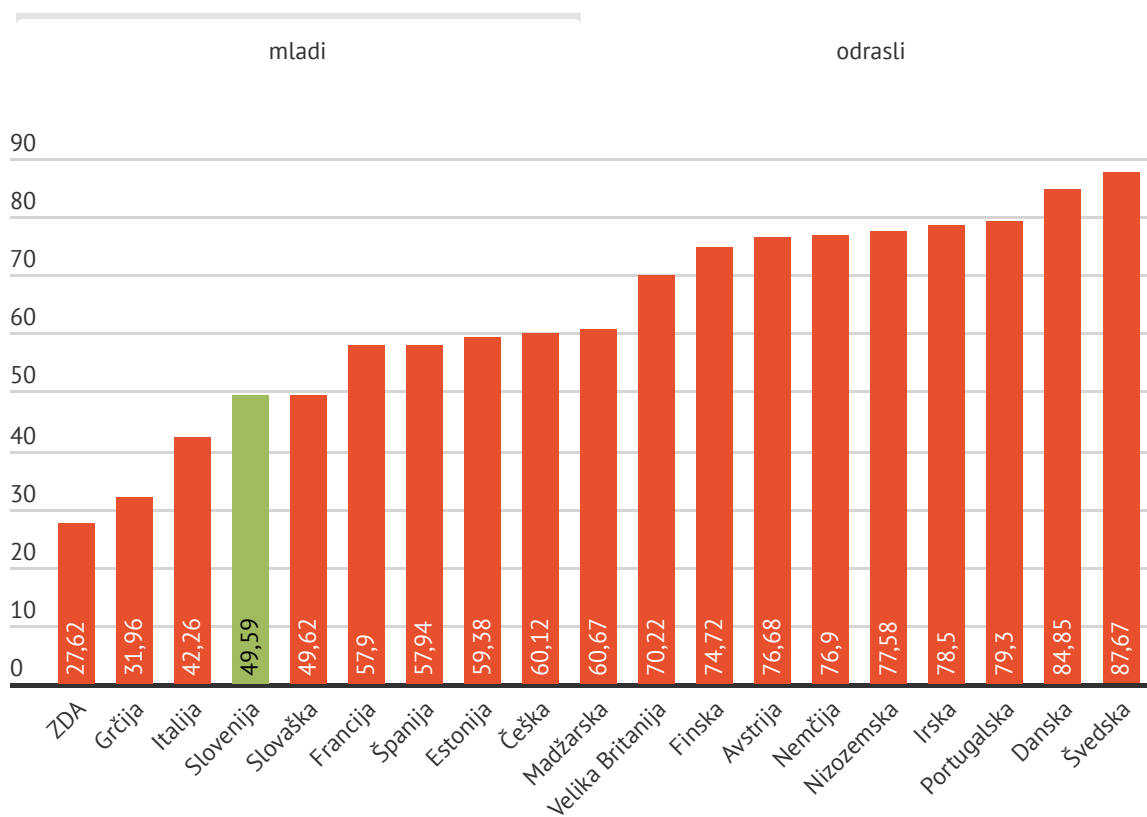

V zadnjih letih se je za dve tretjini povečal tudi delež delavcev, ki bi raje bili zaposleni za določen čas. OECD zato opozarja, da morajo države čim prej prevetriti svoje politike zaposlovanja, da bi zmanjšali socialne in ekonomske napetosti. Začasni delavci – bodisi začasno zaposleni, agencijski delavci bodisi takšni, ki delajo na podlagi različnih civilnopravnih pogodb –, namreč potrebujejo ustrezno socialno zaščito za obdobja, ko nimajo dela. Brez hitre akcije držav bo veliko ljudi, še posebej manj kvalificiranih, zaostalo, opozarjajo.

Socialni dialog je pomemben

Zaupanje sindikatom

delež mladih (20–34 let) in odraslih (35–54); v odstotkih

Vir: OECD

Na prihodnost dela bodo pomembno vplivali tudi socialni dialog in kolektivna pogajanja, poudarja OECD. Zato so pogledali tudi, kakšno moč še imajo sindikati, in ugotovili, da je v sindikalna združenja na območju OECD vključenih le še 16 odstotkov delavcev, kar je pol manj kot pred 30 leti. Zanimivo imajo največ zaupanja v sindikate Švedi in Danci, najmanj Grki in Italijani. Slovenija je skoraj pri repu lestvice, saj sindikatom zaupa slaba polovica mladih (do 34 let) in dobrih 40 odstotkov odraslih (35–54 let).

Socialni dialog je pomemben, saj je lahko pomemben institut, s katerim se podjetja lahko ustrezno prilagajajo demografskim in tehnološkim izzivom – od usklajevanja plač (tudi za netipične oblike dela), delovnega časa do organizacije dela in ne nazadnje tudi delovnopravne zakonodaje, ki mora ostati pravična, še poudarjajo v poročilu OECD.

Spomnimo, slovenska vlada je sicer že začela pripravljati ukrepe za zmanjšanje prekarnosti v Sloveniji, ki naj bi jih predstavili prihodnjo pomlad. Zdajšnja vlada si tudi prizadeva okrepiti socialni dialog, sploh zato, ker so pred vrati pogajanja o kolektivnih pogodbah in spremembah v plačnih sistemih.

Avtomatizacija večja produktivnost

Zaposleni bodo morali razumeti pomen usposabljanja in vseživljenjskega učenja in biti pripravljeni v svoji karieri zamenjati ne samo več služb, ampak tudi poklicev. **Zaradi avtomatizacije pa naj bi se povečala produktivnost, kaže Trenkwaldarjeva raziskava** – v proizvodnji, denimo, za 55 odstotkov, v prodaji na drobno za 49 odstotkov, v **gradbeništvu** za 32 odstotkov, pri prometu z nepremičninami za 16 odstotkov in tako naprej. V povprečju naj bi se produktivnost povečala za slabo tretjino.

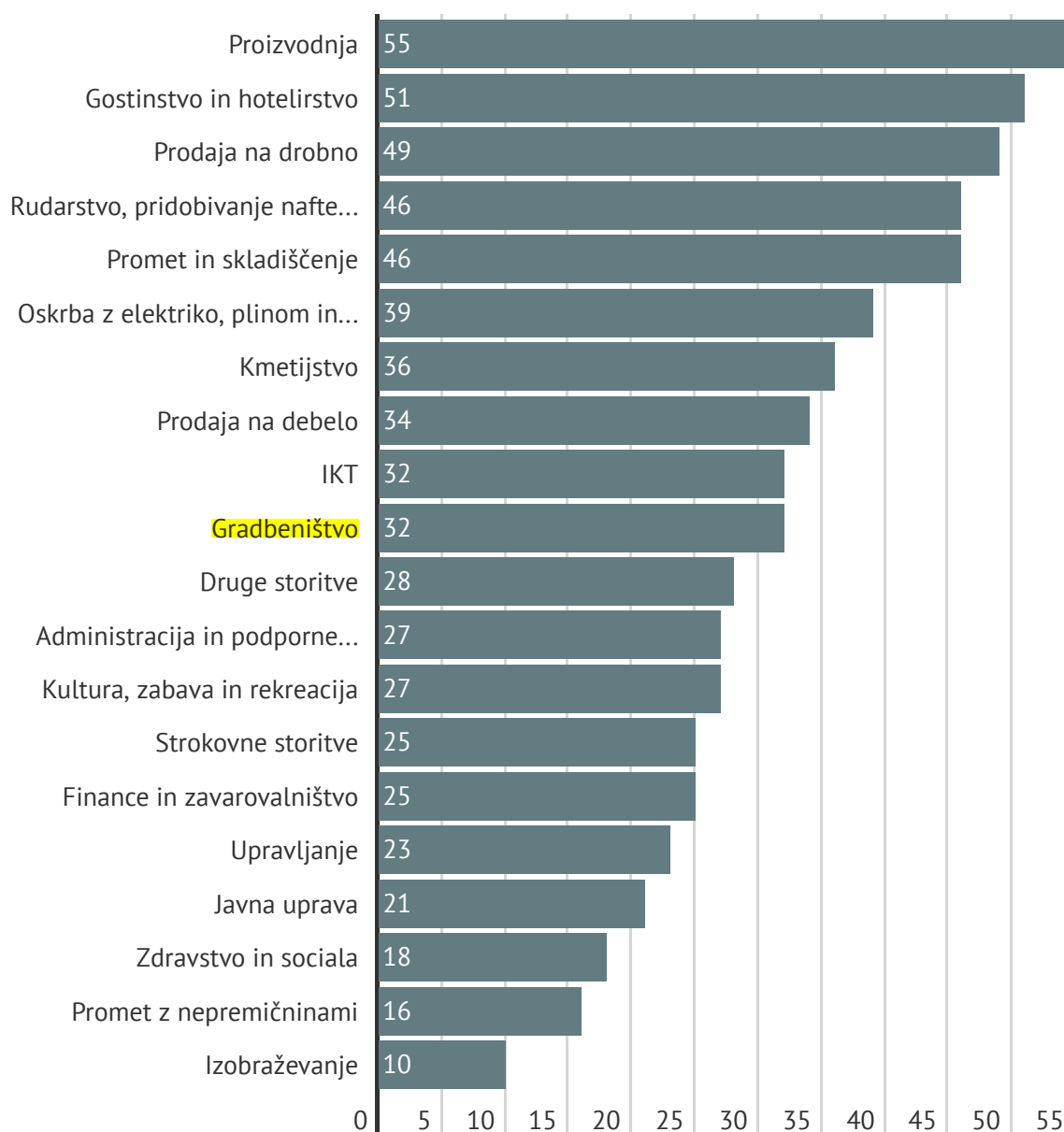
Rast produktivnosti zaradi avtomatizacije

v letih od 2015 do 2030, v odstotkih

Za 30 odstotkov

se bo zaradi avtomatizacije povečala produktivnost povprečnega delavca.

Viri: Trenkwalder, ameriški urad za ekonomske analize, ameriški urad za analize trga dela, Bain Macro Trends Group

Zadnja anketa **Slovensko-nemške gospodarske zbornice** med slovenskimi podjetji je pokazala na dobro osnovno razumevanje pojma industrija 4.0 v podjetjih v Sloveniji ter njegov pomen za prihodnji razvoj industrije. A izzivi v slovenskih podjetjih so pri zavedanju o potrebi po merjenju izvajanja strategije na področju industrije 4.0, predvsem zaradi pomanjkanja znanja, kompetenc in usposobljenosti. Izziv so tudi kompetence zaposlenih, ki v veliki večini ne zadostujejo, hkrati pa se pojavlja nerazumevanje tudi na področju netehničnih kompetenc, kot sta sistematični pristop in razumevanje procesa. Manj kot polovica anketiranih podjetij verjame, da bo industrija 4.0 koristila vsem ljudem, še kaže njihova raziskava.

Več iz teme:

[industrija 4.0 >](#)[avtomatizacija >](#)[zaposlovanje >](#)[trg dela >](#)[Organizacija za... >](#)[Angel Gurria >](#)[Slovensko-nemška... >](#)

Analiza trga dela: zaposlovalna veselica se umirja

Čas branja: 7 min

0

29.04.2019 14:00

Pred 1. majem, praznikom dela, predstavljamo krvno sliko slovenskega trga dela

LANA DAKIĆ

Foto: Shutterstock

Več iz teme:

[plače >](#)[trg dela >](#)[zaposlovanje >](#)[starejši >](#)[mladi >](#)[kadri >](#)[Urad RS za... >](#)[ManpowerGroup >](#)[Ksenija Klampfer >](#)[Marjan Šarec >](#)[državni zbor >](#)[Organizacija za... >](#)

Tedensko v vašem e-nabiralniku!

Izbor **najboljših služb**, uporabni **kadrovski nasveti** in **TOP JOB Ambassador**, kjer predstavljamo Slovence v tujini in jih povezujemo s slovenskim gospodarstvom.

Potrdite prijavo »

Vaši podatki so na varnem. Časnik Finance se zavezuje, da bo vaše podatke skrbno hranil in uporabljal samo za pošiljanje Pisma urednice Topjob ter jih ne bo posredoval tretjim osebam. Odjavna povezava se nahaja na dnu vsakega biltena.

[Politika zasebnosti](#)

Čeprav se število brezposelnih vztrajno zmanjšuje in smo lani dosegli celo najvišjo zaposlenost v zadnjih 23 letih, pa napovedi podjetij glede zaposlovanja do poletja niso najbolj optimistične. Na trgu dela je sicer še vedno precejšen boj za kadre, a predvsem za deficitarne poklice.

Nenehno pomanjkanje kadrov in rast plač sta lani na trg dela privabila tudi tiste, ki do zdaj iz različnih razlogov niso delali in niso bili nujno prijavljeni med brezposelnimi na zavodu za zaposlovanje. V lanskem tretjem četrtletju so tako ugotovili najvišjo zaposlenost v zadnjih 23 letih, odkar so na voljo podatki, in sicer je bilo 1.022.053 zaposlenih in samozaposlenih. V začetku leta se je ta številka nekoliko zmanjšala (predvsem zaradi izteka zaposlitev za določen čas in obdobja brez sezonskega zaposlovanja), sveži podatki o brezposelnih pa kažejo, da se zaposlovanje nadaljuje tudi letos. Medtem ko je bilo konec marca okoli 76.500 brezposelnih, jih bo konec aprila še vsaj okoli dva tisoč manj. Pomladanske napovedi vladnega urada za

makroekonomske analize in razvoj (**Umar**) kažejo, da bo letos v povprečju okoli 74 tisoč brezposelnih, prihodnje leto pa naj še približno pet tisoč manj.

Najslabše napovedi zaposlovanja v več kot dveh letih

Vendar pa zadnja anketa med podjetji ne vliva tolikšnega optimizma. Pravzaprav so **napovedi zaposlovanja do poletja najslabše v več kot dveh letih**. V anketi kadrovske družbe **ManpowerGroup** je do konca junija zaposlovanje napovedalo zgolj 15 odstotkov vprašanih podjetij. Največ zaposlovanja so napovedali delodajalci v prometu, logistiki in komunikacijah, kjer bo do poletja zaposlovala slaba petina podjetij. V proizvodnji je zaposlovanje napovedalo 16 odstotkov podjetij, enako tudi v gostinstvu, kjer pa se začenja precej bolj optimistično sezonsko zaposlovanje kot pred letom dni.

Med razlogi so delodajalci v anketi našeli, poleg zapolnjenih proizvodnih zmogljivosti, tudi številne negotovosti – od brexita do nepredvidljivega poslovnega okolja, in tudi pomanjkanje primernih kadrov.

Da ima vsako drugo slovensko podjetje težave zaradi pomanjkanja ustreznih kadrov, je pokazala anketa zavoda za zaposlovanje konec prejšnjega leta. Pri velikih podjetjih je ta delež celo 70-odstoten. Največ težav pri iskanju novih sodelavcev imajo podjetja v gostinstvu, **gradbeništvu**, drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih, kamor se uvrščajo tudi kadrovske agencije, kot tudi v predelovalnih dejavnostih.

S pokojninsko reformo do več zaposlenih starejših

Stiska s kadri bi lahko nekoliko popustila po sprejetju ukrepov, ki jih načrtuje ministrstvo za delo, ki ga vodi **Ksenija Klampfer**. Ključna je pokojninska reforma, ki naj bi začela veljati prihodnje leto in naj bi med drugim delavcem, ki bi po izpolnitvi pogojev za upokožitev še naprej delali, omogočala prejemanje plače in tudi vsaj dela pokojnine. **V prvih treh letih po izpolnitvi pogojev** bi tako delavec poleg polne plače prejemal 50 odstotkov starostne pokojnine (v tem obdobju bi se

ugodnejše vrednotil tudi odmerni odstotek za prihodnjo pokojnino). V četrtem in vseh nadaljnjih letih pa bi zaposleni prejemal celotno starostno pokojnino in polno plačo. S starejšimi delavci se vse več ukvarjajo tudi v podjetjih, in sicer oblikujejo različne programe upravljanja te skupine zaposlenih, ob tem pa imajo na voljo več spodbud za prilagoditev delovnih mest kot tudi za zaposlovanje starejših.

Med drugimi predvidenimi ukrepi na trgu dela so večinoma takšni, s katerimi želi država spodbuditi brezposelne in neaktivne k vključitvi na trg dela. Je pa cilj ministrice tudi zmanjšati prekarnost, a ukrepe na tem področju naj bi predstavili šele v prihodnjem letu.

Višji regres, a ...

Bo pa slovenske delavce v začetku maja razveselil višji regres. Vladi **Marjana Šarca** je namreč prejšnji teden uspelo v **DZ** potrditi spremembo zakonodaje, s katero so regres do povprečne plače okoli 1.700 evrov bruto razbremenili prispevkov in dohodnine. Do zdaj je veljala oprostitev plačila prispevkov do višine 70 odstotkov povprečne plače, medtem ko je bilo treba dohodnino plačati na celoten znesek.

Med predlogi finančnega ministrstva je tudi dodatna razbremenitev nagrajevanja uspešnosti oziroma božičnice. Zdaj velja, da se pri izplačilu božičnice dohodnina ne plača do višine povprečne slovenske plače, v prihodnjem letu pa naj bi se ta znesek zvišal na 150 odstotkov povprečne plače.

... plače še vedno precej obremenjene z davki in prispevki

Omenjeni razbremenitvi pa Slovenije ne bosta premaknili bistveno nižje na lestvici držav članic **OECD** glede na njihovo davčno breme. Raziskava **OECD** je namreč pokazala, da Slovenija po deležu, ki ga imajo v strošku dela prispevki delodajalca, zaposlenega in dohodnina, ostaja s 43,3-odstotnim davčnim bremenom na osmem mestu med 36 državami OECD. V povprečju je bil lani davčni primež v državah OECD 36,1-odstoten. Analiza tudi kaže, da je Slovenija prva na lestvici po deležu prispevkov

delavca, ki znaša 19 odstotkov, medtem ko je delež prispevkov delodajalca s 13,9 odstotka blizu povprečja OECD (14,4 odstotka).

Pospešena rast plač

Boj za delavce pa zvišuje tudi plače. Kadrovniki pravijo, da lahko najbolj iskani kadri zaradi teh razmer izpogajajo tudi za deset odstotkov višjo plačo. Statistični podatki sicer kažejo, da se je lani povprečna bruto plača na zaposlenega povečala nominalno za 3,4 odstotka oziroma realno za 1,6 odstotka. V zasebnem sektorju je realno zrasla za 2,3 odstotka, v javnem pa za 1,3 odstotka. Umar za leto napoveduje petodstotno nominalno zvišanje povprečne bruto plače v Sloveniji (realno za 3,3 odstotka), še bolj optimistične pa so napovedi za prihodnji dve leti, ko naj bi plače zrasle nominalno za 5,5 odstotka na leto.

Boleča demografija in želja mladih po izselitvi

Podjetja se vse bolj zavedajo tudi demografskih izzivov, ki čakajo Slovenijo v prihodnjih letih. Delež prebivalcev, starih od 15 do 64 let, ki pomenijo večinski delež aktivnega prebivalstva, se postopoma zmanjšuje. Dolgoročne napovedi kažejo, da naj bi bilo v prihodnjem letu v tej starostni skupini 62 odstotkov prebivalcev, v letu 2050 pa le še 55 odstotkov.

Najnovejša raziskava je pokazala, **da imata kar dve tretjini mladih (do 29 let) željo po izselitvi iz Slovenije**. Precej bolj so k migracijam nagnjeni mladi z višjim socialno-ekonomskim statusom, na odhod v tujino pa se pripravljajo dalj časa.

Tem trendom se bodo morala prilagoditi tudi podjetja – ne samo s prilagajanjem delovnih mest starejšim in drugim skupinam zaposlenih, upoštevati bodo morala tudi, da je kandidat, ne glede na starost, vse bolj pomembno tudi, kakšna je kultura podjetja, klima v njem, kot tudi, kakšen ugled ima delodajalec na trgu dela.

Razstava Rdeči Dunaj

MUSA O **graditvi** socialnega Dunaja

DUNAJ – Včeraj so v muzeju MUSA blizu mestne hiše odprli veliko razstavo o uspešni **graditvi rdečega Dunaju, ki jo bo spremljalo veliko dogodkov na posameznih rdečih krajih avstrijske prestolnice.**

SILVA ČEH

Prve svobodne volitve za dunajski občinski svet maja 1919 so prinesle socialdemokratski delavski stranki absolutno večino. Tako se je lahko začel velik reformni projekt, mednarodno zelo upoštevan, čeprav je imel tudi nasprotnike. Cilj je bil izboljšati življenjske razmere delavcev in sploh demokratizirati njihovo življenje. Kot so zapisali v vabilu muzeja MUSA, je bil položaj po prvi svetovni vojni katastrofalen, Dunaj pa mesto množične krize. Eden največjih izzivov je bil stanovanjsko vprašanje. Na temelju revolucionarne fiskalne politike, tako imenovanem davku na luksuz, so do leta 1934 zgradili več kot 60 tisoč stanovanj, rekli so jim socialna, hkrati pa so jih spremljali

zdravstveni in prostočasni, vzgojni in kulturni pripomočki ter olajšave. Razstava bo na ogled do 19. januarja prihodnje leto, do sredine novembra se bodo ob njej vrstili dogodki na izbranih krajih rdečega Dunaja.

Kako živeti, o tem so na rdečem Dunaju veliko razpravljali. Pri tem so se dotikali različnih področij vsakdanjega življenja, od vloge žensk in moških, skrbi za izobraževanje otrok, prostega časa, do oblikovanja stanovanj, delitve domačih del, nalog umetnosti in kulture.

Kaj tare slovenske obrtnike pri izvozu

Izvajanje storitev

Države postavljajo omejitve tujim ponudnikom, s čimer ščitijo svoje obrtnike in podjetnike

LJUBLJANA – V Obrtni zbornici Slovenije (OZS) se strinjajo, da prost pretok storitev v praksi ni zaživel tako, kot so si zamislili očetje evropske ideje. Avstrija je, denimo, leta 2017 z zakonom o preprečevanju plačnega in socialnega dumpinga še dodatno zaostрила pogoje poslovanja za tuje ponudnike storitev. Tudi v Italiji imajo stroge ovire za tiste, ki čezmejno opravljajo storitve.

SUZANA KOS

»Ko smo vstopali v EU, smo obrtniki in podjetniki pričakovali, da bomo lahko prosto opravljali storitve v državah EU. Zdaj pa se soočamo s številnimi administrativnimi ovirami pri čezmejnem opravljanju storitev. Države namreč postavljajo omejitve za tuje ponudnike storitev, s čimer ščitijo svoje obrtnike in podjetnike. Pričakujemo, da bo zakonodaja na tem področju enaka za vse državljane EU,« poudarja Branko Meh, predsednik OZS.

Dokumentacija

Slovenska podjetja se srečujejo z

vrsto administrativnih ovir, preden sploh lahko začnejo z delom v tujini. Največ težav povzroča podjetnikom priprava celotne dokumentacije za čezmejno opravljanje storitev v Avstriji, Italiji in drugod v EU. Od začetka lanskega leta je avstrijsko ministrstvo za gospodarstvo uvedlo še več ovir s pridobivanjem dovoljenj za regulirane dejavnosti v Avstriji, ki pa v Sloveniji niso regulirane (steklar, proizvajalec čolnov in nekatere druge gradbene dejavnosti).

Plačevanje v paritetne sklade

Eden od ključnih problemov po mnenju OZS še vedno ostaja problematika plačevanja prispevkov v paritetne sklade v Avstriji, Nemčiji in Italiji, ki jih morajo podjetja plačevati za napotene gradbene delavce. Slovenska podjetja so dolžna plačevati dnevni prispevek za vsakega napotenega delavca, ki dela v **gradbeništvu** v avstrijski sklad BUAK. Ta je obdavčen s 25 odstotki. Delavec dobi skozi regres, božičnico in plačani dopust 75 odstotkov vplačanega zneska. Prispevki ter akontacija dohodnine predstavljajo 25 odstotkov. De-

nar bi morala nazaj dobiti slovenska podjetja, a ga ne dobijo. Tu se srečamo z dvojnimi obdavčevanjem, pravilno v OZS. Predlagajo, da slovenska zakonodaja odpravi dvojno obdavčevanje do mere, da bodo podjetja lahko brez posebnih prilagoditev opravljala storitve v sosednjih državah ter da tudi Slovenija uvede paritetni sklad za **gradbeništvu**. Tako slovenskim izvajalcem ne bo treba plačevati v tuje sklade.

Izvajanje storitev v Italiji

Do dodatnih administrativnih zahtev prihaja tudi pri čezmejnem opravljanju storitev z Italijo. Ta od slovenskih podjetij zahteva obsežno dokumentacijo, ki jo morajo slovenska podjetja tudi sodno prevesti. Nekaterih opravljenih tečajev ali usposabljanj, ki so jih slovenska podjetja opravila v Sloveniji, pa preprosto ne prizna in jih morajo slovenska podjetja opraviti še enkrat v Italiji. Primer: tečaj prve pomoči je po slovenski zakonodaji predviden za osem, v Italiji pa za 16 ur. Tako slovenskega tečaja prve pomoči v Italiji ne priznajo.

Branko Meh, predsednik OZS: Obrtniki se srečujemo s številnimi administrativnimi ovirami pri čezmejnem opravljanju storitev.

Nacionalne meje hromijo pretok storitev

Med socialo in trgom V ospredju bitka bogatih proti socialnemu dampingu z vzhoda – Težave podjetij v tujini

BRUSELJ, LJUBLJANA – Čeprav storitve načeloma veljajo za motor trga dela in gospodarske rasti v EU, je njihovo čezmejno izvajanje skladno z načelom prostega pretoka pogosto tarča političnega preigravanja in protekcionizma.

PETER ŽERJAVIČ, SUZANA KOS, NEJC GOLE

Na stari celini je po vseh krizah zadnjega obdobja skoraj utonilo v pozabo, kakšne pretrese je sredi prejšnjega desetletja povzročalo sprejemanje direktive o storitvah na notranjem trgu EU. V žargonu je poimenovana po njenem predlagatelju, tedanjem komisarju za notranji trg, Nizozemcu Fritsu Bolkesteinu. Osnovni cilj direktive je bil čim bolj liberalizirati storitve in olajšati delovanje njihovim ponudnikom v EU. Prosti pretok storitev na bolj kočljivih področjih, kakor so transport, zdravstvo ali finance, že tako ni bil predviden.

Kljub načeloma svobodnemu pretoku v praksi številne administrativne in druge omejitve na nacionalni ravni ovirajo prihod konkurence iz drugih članic. Pod pritiskom – bolj trdi levičarji in sindikalisti so predloge razglašali kar za Frankensteinovo direktivo in dokaz bruseljskega neoliberalizma – je direktiva razvodnena. Kritike so bile: grozijo nam zniževanje plač, množični prihod poceni delavcev z vzhoda, slabši okoljski standardi. Največ očitkov je bilo na račun načela izvora: za ponudnike bi veljala pravila članice, v kateri ima sedež. Obveljalo je, da bi ponudniki morali spoštovati delovne standarde, kakršni veljajo v članici, v kateri opravljajo storitev.

Omejitve na digitalnem trgu

Po Bolkesteinu večje reforme na področju storitev ni bilo. V petletnem mandatu evropske komisije pod vodstvom Jean-Clauda Junckerja, ki se bo iztekel jeseni, je bilo veliko energije usmerjene v čezmejno delovanje storitev na enotnem digitalnem trgu. Čeprav naj bi bil tak trg sam po sebi čezmejen, so na njem delovale številne nacionalne omejitve. Za te so se odločala tudi podjetja. Denimo: šele za uredbo iz lanskega februarja je bilo prepovedano neupravičeno geografsko blokiranje, ki je preprečevalo nakup izdelkov ali storitev na spletnem mestu s strežnika v drugi članici.

Državljeni določenih članic so še vedno diskriminirani kot potrošniki pri internetnih nakupih, naročniki na nekatere telekomunikacijske storitve ali kot uporabniki storitev javnih služb. Mobilnost profesionalnih storitev je še vedno omejena zaradi več kot pet tisoč reguliranih poklicev v EU, ki zahtevajo posebne kvalifikacije za vstop ali uporabo naziva. Izvajalci arhitekturnih, inženirskih, gradbenih, računovodskih in drugih storitev so soočeni z neživljenjskimi pravno-formalnimi omejitvami, če želijo svoje storitve ponujati tudi zunaj svoje države. Mala in srednje velika podjetja se soočajo s kompleksnimi razlikami v regulativi DDV med državami, razlikami v korporativnem pravu in neenotnim regulatornim okvirom. Kljub napredku pri vzpostavitvi unitarnega patentnega sistema in reformi sistema zaščite blagovnih znamk v EU še vedno obstajajo ovire zaradi fragmentiranosti zaščite pravic intelektualne lastnine, zlasti za manjša podjetja. Na nekaterih področjih podjetja poročajo, da je kršena pravica do vzajemnega priznavanja, ki omogoča, da podjetje lahko prodaja blago v drugih članicah, če izpolnjuje vse zahteve v svoji državi.

Sprejeta so bila še pravila, ki omogočajo potrošnikom uporabo storitev spletnih vsebin, filmov ali glasbe, plačanih v svoji državi, tudi ko bodo v drugi članici ... Po drugi strani je bil zadnji mandat obdobje, ko je bilo področje storitev pod okriljem bitke proti »socialnemu dampingu«. Nekaj nacionalnih poskusov je bilo neuspešnih. Tako je, denimo, Avstrija na Sodišču EU izgubila v primeru slovenskega podjetja Čepelnik, ki je opravljalo dela na drugi strani meje. Kot je presodilo sodišče, je avstrijski ukrep, ustavitev plačila in varščina za zagroženo kazen, nesorazmeren in v navzkrižju s pravom EU.

Proti Sloveniji zaradi naporitev delavcev

Po drugi strani je evropska zveza delavcev v gradbeni in lesni industriji februarja prijavila Slovenijo pri evropski komisiji, ker da daje svojim podjetjem nezakonito državno pomoč pri naporitvah delavcev v tujino. To naj bi omogočala slovenska zakonodaja, ki ne zahteva plačila socialnih prispevkov za del plače napotenega delavca. Tako naj bi slovenska podjetja v tujini dobivala neupravičeno konkurenčno prednost. V združenju zatrjujejo, da je Slovenija postala vstopna točka za izvoz poceni delovne sile iz Albanije, BiH, Makedonije in Srbije v članice EU.

Ali bo evropska komisija zaradi tega proti Sloveniji uvedla kak postopek, po zadnjih informacijah ni znano. Je pa Slovenija pod drobnogledom, saj število izdanih dovoljenj za naporitve hitro narašča. Leta 2016 jih je bilo po bruseljskih statistikah 164.226 ali dobrih šestkrat več kot leta 2010. Največ je gradbincev. Več napo-

titev imata le Poljska in Nemčija. Po deležu napoteni v celotni strukturi zaposlenih je Slovenija na prvem mestu v EU. Predvsem Francija je v zadnjih letih bila veliko bitko proti liberalni ureditvi napotitev delavcev v drugo članico za krajši čas, v katerem ostanejo socialno zavarovani doma.

Po dolgih političnih bitkah je Parizu uspelo doseči ureditev, ki bo precej strožja kot doslej. Osnovna logika naj bi bila, da bo delavec, ki pride, denimo, za podjetje iz ene članice opravljat delo v drugo, plačan enako kot domači delavci. Imel naj bi bolj ali manj enake pravice in dodatke. Obdobje za najdaljšo napotitev se bo po uveljavitvi direktive z dveh let skrajšalo na eno leto z možnostjo šestmesečnega podaljšanja. Najglasneje so novemu sistemu nasprotovale vzhodnoevropske članice.

Nova, strožja pravila za voznike tovornjakov in boljše pogoje za njihovo delo, ki imajo spet na muhi ponudnike storitev z vzhoda Unije, so še v postopkih odločanja.

Kaj pravijo v Sloveniji?

Robert Sever, direktor združenja za promet pri GZS, je kritičen do ureditve, po kateri morajo biti napoteni delavci iz tujih držav plačani po minimalnih zahtevah, ki veljajo v tej državi. Če se, na primer, opravi prevoz iz Slovenije v Nemčijo, mora biti voznik za čas vožnje po Nemčiji plačan z minimalno nemško urno postavko. S tem države članice omejujejo konkurenco iz držav z nižjimi plačami, je povedal Sever: »To je omejevanje prostega pretoka

blaga in storitev.«

Ta se omejuje tudi z nadzorom na notranjih mejah. Več držav v schengenskem območju je leta 2015 uvedlo nadzor na državnih mejah, med njimi je bila tudi Avstrija. Ta je ta mesec na slovenski in madžarski meji podaljšala nadzor najmanj do novembra, ker pravi, da pričakujejo več prebežnikov. »Ta nadzor se kaže tudi v čakalni dobi, ko tovornjaki v dolgih kolonah stojijo pred predorom Karavanke,« je poudaril Sever.

Protekcijem v gradbeništvu

Javnonaročniška zakonodaja v evropskih državah temelji na evropski direktivi, zato so si sistemi javnega naročanja med evropskimi državami med seboj podobni. Eden od temeljev tega sistema je tudi enakopravna obravnava ponudnikov, denimo domačih in tujih.

Vendar v praksi v **gradbeništvu** za ponudnike povsod ne veljajo enaka pravila igre. Med bolj zaprtimi gradbenimi trgi za tuje gradbince je avstrijski. V Avstriji se ne izplača prijavitelja na razpis, je poudaril slovenski gradbincec, ki ni hotel biti imenovan: »Avstrija ima dodelano tehnologijo za zaprtje trga. Nočejo tvegati s tujimi izvajalci. S tem regulirajo ponudbo in povpraševanje ter ohranjajo v kondiciji domača gradbena podjetja. Tako imajo tudi zagotovljeno kakovost in spoštovanje rokov pri projektih.« Trg, denimo, zapirajo z zahtevo, da morajo ponudniki imeti Asfinagovo potrdilo zagotavljanja kakovosti, da »zaradi ekologije« ne smejo voziti materiala od predaleč in podobno.

7

odstotkov BDP znaša izvoz storitev med članicami EU

0,5

odstotka delovne sile migrira na notranjem trgu EU

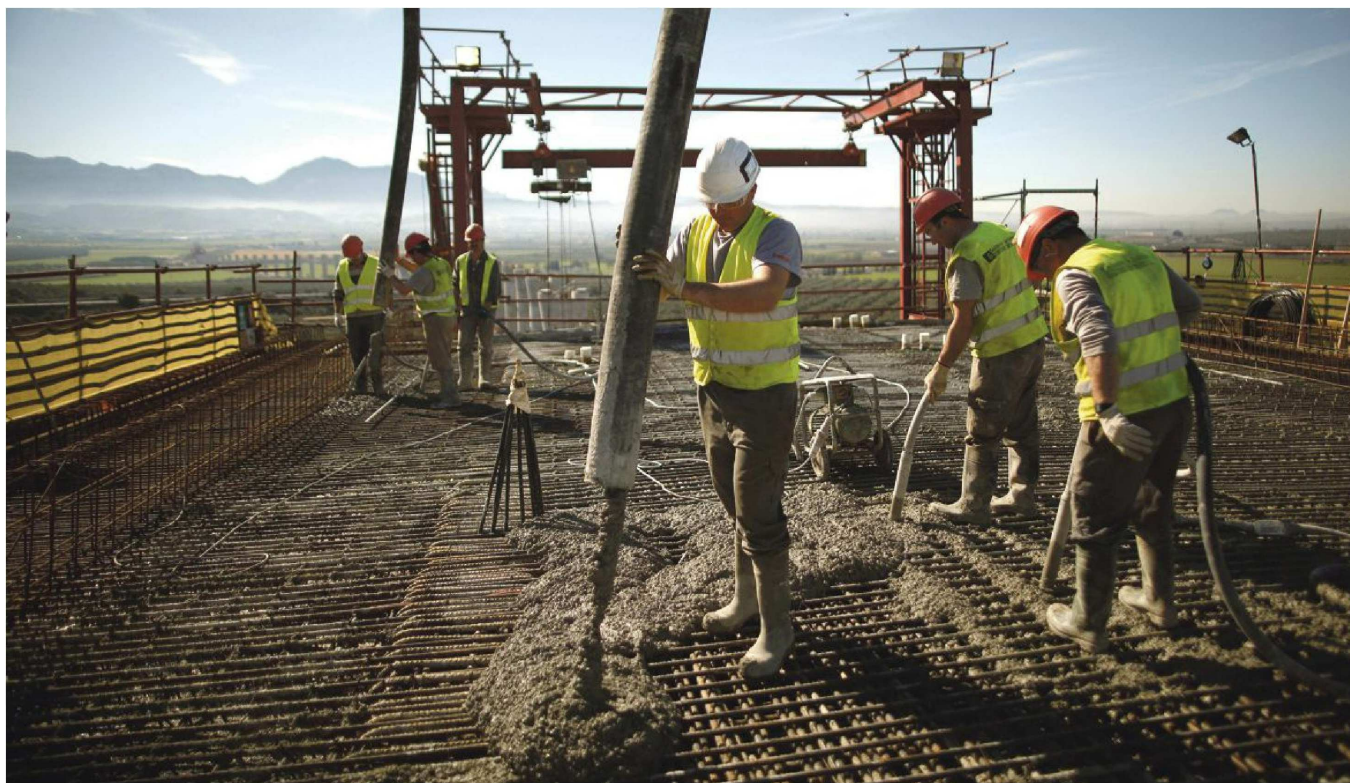
Storitve so tarča političnega preigravanja in protekcijem.

Nadzor na meji omejuje pretok blaga in storitev.

Slovenskim gradbincem se ne splača iti v Avstrijo.

Anže Burger
ekonomist

Kljub načeloma svobodnemu pretoku v praksi številne omejitve na nacionalni ravni ovirajo prihod konkurence iz drugih članic. FOTO REUTERS

Dnevnik.si

Pozdravljeni, **Matjaž**

OZS

rš

29. april 2019

29. april 2019 1:15

Obrtniki in podjetniki na morebitno krizo bolje pripravljeni

Obrtniki in podjetniki soglašajo, da so na morebitno krizo bolje pripravljeni kot leta 2008, vendar od vlade še vedno pričakujejo prijaznejšo zakonodajo.

Pogovor o pripravljenosti na morebitno krizo (Foto: OZS)

»Obrtniki in podjetniki smo tisti, ki polnimo proračun. Uspešni smo lahko le, če nam politika stoji ob strani. V Sloveniji je 117.000 obrtnikov in podjetnikov, ki zaposlujejo več kot 350.000 oseb. Zato si zaslužimo posebno pozornost in predvsem takšno zakonodajo, ki nam bo omogočala razvoj in večjo konkurenčnost,« je na pogovoru o pripravljenosti obrtnikov in podjetnikov na ohlajanje gospodarstva, ki ga je priredil predsednik republike Borut Pahor, poudaril predsednik OZS **Branko Meh.**

Gradbinec **Franc Meža** je ocenil, da **gradbeništvo** trenutno dela s polno paro. »V času krize so bile cene gradbenih del pod mejo, še vedno pa so cene prenizke, da bi lahko ponujale akumulacijo za prihajajočo krizo. **Gradbeništvo** v

NAJNOVEJŠE

Mladi podjetnik Sloveniji predstavil dobrodejno pijačo kombuča
7 min

V evropskem parlamentu je bila najbolj aktivna Tanja Fajon, najmanj Lojze Peterl...
22 min

Ljerka Bizilj o tem, da živimo v državi, iz katere denar uhaja v davčne oaze in ...
22 min

Takšen bo nov dom na Korošici
37 min

Pogačar potrdil talent
52 min

Stilni solarni strešniki podjetja Sileo prehiteli celo Teslo
52 min

Olimpija brani naslov prvaka, Primorska favorit
1 ura

Vse objave

Sloveniji zaposluje 67.000 oseb. Dobro bi bilo, da bi država aktivno pristopila k ustanovitvi paritetnega sklada za **gradbeništvo** po vzoru Avstrije in Nemčije. Tako bi lahko zadržali dober kader in ga ohranili za čas, ko bi ga potrebovali,« je ocenil Meža. Gostinka **Marija Čop** iz Podkuma pa je dejala, da mora kot obrtnica ves čas iskati nove priložnosti, če želi preživeti. »Ukvarjam se s tistimi dejavnostmi, ki v našem okolju preživijo. Sicer bi se raje ukvarjala zgolj z eno. Naše podjetje je družinsko, zato se morda lažje prilagajamo na trgu,« je pojasnila Čopova, ki se ukvarja tudi s trgovino, prevozništvom in poštnimi storitvami.

Nove poslovne priložnosti je po krizi leta 2008 našel tudi kovinar **Stane Malerič** iz Črnomlja. »Bili smo pozorni na prihod krize leta 2008, zato smo se ustrezno pripravili. Takrat smo se odločili za turizem, za glamping in za oddajo apartmajev,« je pojasnil. Po njegovi oceni so podjetja mnogo bolje pripravljena na morebitno prihajajočo krizo. So manj zadolžena ali celo niso zadolžena. Izpostavil pa je problem pomanjkanja kadrov, saj se mladi vse manj odločajo za deficitarne poklice.

Dr. France Arhar, svetovalec predsednika republike, je obrtnikom in podjetnikom svetoval, da morajo vedno preveriti, kaj se dogaja z deviznim tečajem države, s katero poslovno sodelujejo, medtem ko predsednik Borut Pahor ocenjuje, da je slovensko gospodarstvo danes bistveno bolj pripravljeno na morebitno ciklično krizo ali morda celo recesijo. Po njegovem je več lastnega kapitala, previdnosti pri vlaganjih, izvoz je še vedno v polnem pogonu, čeprav se čuti prve znake ohlajanja v državah partnericah, finančni temelji gospodarstva pa so veliko bolj zdravi. **rš**

Kako inženirke rušijo stereotipe

Ženske, ki zasedajo inženirske položaje v podjetju Brompton Bicycle, govorijo o svojih izkušnjah v industriji ter o svojih upih o večji enakopravnosti spolov.

Prvo kolo Brompton je bilo razvito leta 1975. Začetki inovativnega zložljivega kolesa so bili zelo skromni, saj ga je Andrew Ritchie razvil v svojem londonskem stanovanju. Danes podjetje predstavlja svetovno znano blagovno znamko z ekipo inženirjev, ki razvijajo nove inovativne izdelke.

V začetku leta 2019, več kot štirideset let od ustanovitve podjetja Brompton, tri inženirke podjetja razmišljajo o svoji vlogi v svetu strojništva. Oonagh Taggart, inženirka za področje elektrifikacije koles, Matilda Swanson, razvojna inženirka, in Eleanor Sherwen, vodilna razvojna inženirka pri podjetju Brompton Electric, razkrivajo svoje misli glede izbire svoje poklicne poti in prihodnosti industrije.

Ali mislite, da je treba izboljšati enakopravnost spolov na vašem delovnem področju?

Oonagh Taggart: Vsekakor. Zelo pozitivno bi bilo videti več žensk na tem področju, saj bi bilo delovno okolje popolnoma drugačno. S tem, ko obiskujemo šole in mladim dekletom predstavimo, kako izjemna je naša poklicna pot, jih lahko prepričamo, da se odločijo za inženirski poklic. Na tak način jim pokažemo, da je naš poklic vreden vseh naporov.

Mislite, da obstajajo stereotipi o ženskah, ki delajo tisto, kar delate vi?

Matilda Swanson: Mislim, da je treba razbiti stereotipe povezane z inženirji. Inženirstvo je tako raznolik pojem, da ne vidim razloga, zakaj ga ne bi mogli opravljati zelo različni ljudje. Prepričana sem, da s tem, ko ljudem predstavimo, kaj je inženirstvo in kaj vse vključuje, lahko navdušimo več mladih ljudi, da se odločijo za tako poklicno pot.

Eleanor Sherwen: Mislim, da še vedno obstaja stereotip o ženskah, ki se odločajo za inženirske poklice. Vsi mislijo, da si videti možata in da te zanimajo tradicionalno moške stvari. Meni se zdi, da je to popolnoma zastarelo, saj je del moje vrednosti kot razvojne inženirke možnost, da lahko razvojnemu procesu ponudim drugačen nabor empatije in pogledov.

Vse to pride najbolj do izraza, ko smo lahko med seboj zelo različni, namesto da bi stremeli k vzpostavitvi neke skladnosti. Sama ne čutim nikakršnega pritiska, da bi se morala pri svojem delu obnašati bolj moštveno ali bolj ženstveno. Sem le jaz. Jeklene skodelice za čaj in svetleče lakirani nohti gredo lepo skupaj.

» Pogovor z vodilno razvojno inženirko Eleanor Sherwen o podjetju Brompton na dogodku Velorution. | Vir: Gretel Insignia

Bi rekli, da se področja inženirstva še vedno drži podoba "moškega kluba"?

Oonagh Taggart: Ne morem govoriti za celotno področje, vendar na splošno mislim, da ne obstaja podoba moškega kluba. Ženske smo zagotovo v manjšini in na večini projektov, v katerih sodelujem, sem edina ženska. Vendar se kot mlada inženirka ne počutim, da ne bi bila sposobna opravljati svojih nalog. Vseeno bi bilo zelo dobro videti več žensk na tem področju.

Eleanor Sherwen: Jaz pa mislim, da se ga, vendar po mojem mnenju to večinoma prihaja s strani zunanjih vtisov o nas. Večina ljudi še vedno misli, da so inženirji v delovnih oblekah in vedno umažani od masti. Najbolj me skrbi, da nekateri starši še ne razumejo, da za njihove hčerke obstajajo vznemirljiva in zanimiva delovna mesta, če čutijo strast po ustvarjanju.

Ste se kdaj počutile omejene, ker ste ženske?

Eleanor Sherwen: Včasih sem dvomila o sebi ali imela večje pomisleke, kot so jih imeli moji sodelavci in to utegne biti naporno. S časom in izkušnjami sem našla samozavest in upam, da podpiram mlade ženske v svojem oddelku, da čutijo manj tega notranjega pritiska. Ne čutim, da bi me karkoli omejevalo. Zelo uživam, da sem sposobna razvojna inženirka in ženska.

Matilda Swanson: Mislim, da sem včasih imela občutek, da me ne bodo jemali tako resno kot moje moške sodelavce. Na svojem delovnem mestu nimam takega občutka, vendar sem to čutila na industrijskih dogodkih zunaj podjetja. Včasih ljudje dvomijo o meni, ko jim povem, kaj delam. To je po mojem mnenju noro, vendar verjetno ljudje niso vajeni videti 24-letne inženirke.

Kateri nasvet bi želele dobiti, preden ste se odločili za to poklicno pot?

Matilda Swanson: Bodi samozavestna. Ne boj se postavljati vprašanj ter iskati nasvetov, če česa ne razumeš.

Katera stvar je najboljša pri delu v podjetju Brompton?

Oonagh Taggart: Delo na izdelku, ki ga vsakodnevno uporabljam. Imeti možnost razvoja in testiranja novih delov in komponent je prav tako izjemno zanimivo. Zelo prijeten občutek je pomagati razvijati nov izdelek.

» www.brompton.com

GASILSKA ZVEZA SLOVENIJE GOSTILA SEJO SVETA VLADE RS ZA VARSTVO PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI

SV

V prostorih Gasilske zveze Slovenije je v sredo, 17. aprila 2019, potekala 6. seja Sveta Vlade Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Gasilsko zvezo Slovenije, kot predstavnico v omenjenem Svetu, je zastopal poveljnik Franci Petek.

Prisotni so obravnavali predlog o delu Sveta v letošnjem letu. Seznanili so se s poročili s **Svetovnega gradbenega foruma VCF**, ki je potekal od 8. do 11. aprila 2019 v Ljubljani, o poročanju v Sendajski monitoring in Akcijskem načrtu za zmanjšanje tveganj nesreč. Na dnevnem redu seje sta bili tudi informacija o Globalnem forumu za zmanjšanje tveganj

nesreč, ki bo potekal maja 2019 v Ženevi, in predstavitev delovanja evrop-

ske skupine za znanost in tehnologijo E-STAG pri UN ISDR. ●

Vaša konkurenca že sodeluje s startupi. Kaj še čakate!?

/29.4.2019, Avtor: Start:up Slovenia

Uspešna sodelovanja lahko sprostijo izjemne obojestranske koristi, a pot do tja ni brez izzivov, razkriva raziskava Startupbootcamp, uglednega nizozemskega pospeševalnika. Kot poudarja Aleš Pustovrh, partner v Fil Rouge Capital, so uveljavljena podjetja na startupe že začela gledati kot na eno od možnosti za svoje preoblikovanje – pogosto imenovano digitalna transformacija – in se začela resno zanimati zanje. Zavedajo se namreč, da drži izjava Henryja Chesbrougha, da "vsi pametni ljudje niso zaposleni v vašem podjetju".

Nasvet za menedžerje (CEO, CTO, CFO, CINO, CIO ...), ki želijo k mreženju s startupi pristopiti na učinkovit način.

Kaj si lahko obetate od sodelovanja s startupi in scaleupi?

- Izboljšanje osnovnega posla z zmanjševanjem stroškov, povečevanjem dodane vrednosti, krepitevijo tržnega deleža s trženjem izboljšanih obstoječih in novih produktov.
- Uvajanje novih, hitrejših in stroškovno učinkovitejših pristopov razvoja in trženja novih produktov.
- Izkoriščanje novih tehnologij, izboljšanje obstoječih poslovnih modelov ter dvig podjetniške kulture, ki je že vgrajena v startupovski DNA.

Vsekakor pa boste v dialogu s startupi & scaleupi pridobili sveže poglede na posel, vašo ekipo pa bo gotovo prevzela sveža startupovska miselnost.

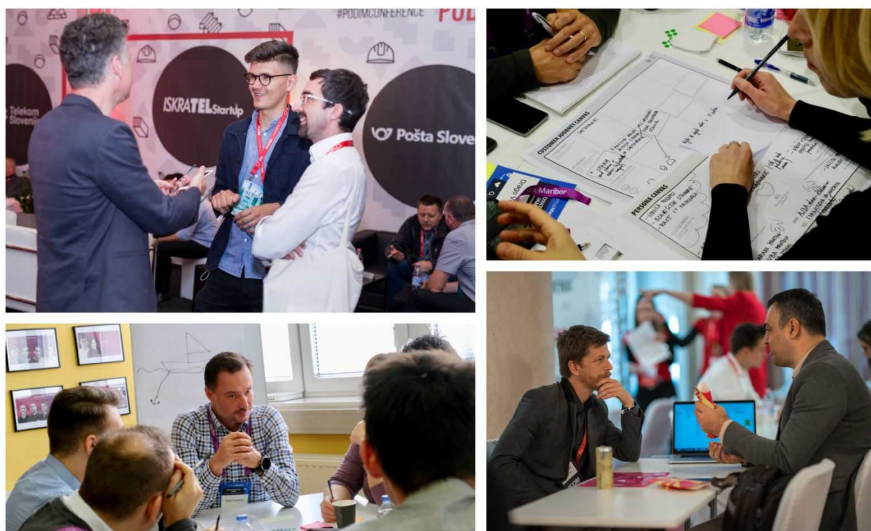
Več o tem, kako lahko partnerstvo med korporacijami in startupi zagotovi uspeh, si preberite [tukaj](#).

Zavedajoč se velikega potenciala sodelovanja korporacij in startupov, ki pomaga korporacijam ostati konkurenčne, startupom pa pomaga rasti in se razvijati, v ekipi konference PODIM vzpostavljajo pogoje za krepitev tovrstnih sodelovanj. Pri tem sodelujejo z najboljšimi partnerji s področja inoviranja, med drugim z dunajskim WhatAventure, ki svetuje podjetjem, kot so DHL, A1, Kapsch, Deutsche Post, Salzburg AG, Wien Energie, ÖAMTC, ÖBB, Österreichische Lotterien ...

Tudi ekipa PODIM-a aktivno svetuje korporacijam in jih preko programov povezuje s startupi, rezultat česar je na primer tudi sodelovanje med Zavarovalnico Sava in startupom Movalyse, ki se je pred letom in pol začelo v Mariboru na njihovem inovacijskem vikendu, prav te dni pa sta partnerja že predstavila Vigo, inovativno zavarovanje za krajo motornih koles.

Do pravih rezultatov le s pravim pristopom

Za uspeh inoviranja v sodelovanju s startupi so ključni predanost top menedžmenta in odlično izpeljani programi, namenjeni inoviranju. Zato so v ekipi PODIM z vso vnemo pripravili odličan program predavanj in delavnic ter nabor 155 najboljših startupov & scaleupov (od skupaj 700 prijavljenih) iz 33 držav, ki ponuja odgovore in rešitve na te izzive. **In zakaj so tako samozavestni?**

Polovica od 155 izbranih startupov že trži izdelke

Na PODIM-u ne sodelujejo samo startupi v zgodnjih fazah, temveč predvsem izkušeni startupi & scaleupi, saj jih polovica med njimi že uspešno trži delujoče produkte in so doslej pridobili že za 45 milijonov evrov investicij.

Podjetja prihajajo iz 33 držav, pri čemer jih je le slaba četrtina od 155 iz Slovenije, kar je z vašega vidika pomembno za poznavanje tujih trgov, iskanje širše perspektive posla in idej za sodelovanje.

Dve tretjini startupov z inovativnimi B2B rešitvami

Več kot dve tretjini rešitev sodelujočih startupov & scaleupov je namenjenih B2B segmentu, predvsem podjetjem iz trgovske dejavnosti, finančnega in zavarovalniškega sektorja, energetike, informacijskih tehnologij, mikroelektronike, proizvodnje, **gradbeništva**, logistike, inženiringa, prehrane ...

Rešitve sodelujočih startupov temeljijo na inovativni uporabi najsodobnejših tehnologij, kot so umetna inteligenca (AI), virtualna resničnost (VR), obogatena resničnost (AR), veliki podatki (Big Data), internet stvari (IoT), strojno učenje, tehnologija veriženja blokov (blockchain), glasovne tehnologije ...

Njihove rešitve vam lahko pomagajo znižati stroške poslovanja, avtomatizirati in optimizirati procese, dvigniti kakovost produktov, izboljšati konkurenčni položaj produkta na trgu, dosegati višje cene, prihraniti čas in druge učinke.

Konkretni primeri sodelujočih startupov & scaleupov po industrijah

Posel in produktivnost (56 startupov iz 20 držav):

- **Dynamitick** iz Italije je vodilno italijansko podjetje, ki razvija sistem za dinamično prilagajanje cen vstopnic na osnovi algoritmov, prodaja vstopnic pa je z uporabo njihovega sistema narasla za 16 odstotkov. So v fazi rasti in so že prejeli več kot 300.000 evrov kapitala.
- **Blocknify** iz Češke republike razvija rešitev za formalno podpisovanje dokumentov in upravljanje odobritvenih procesov na daljavo. So že prejeli semenski kapital in so v fazi pridobivanja prvih kupcev.

Živiljske znanosti in agrikultura (10 startupov iz 7 držav):

- **Agremo** iz Srbije je spletna platforma, za upravljavce dronov, ki s pomočjo umetne inteligence (AI) kmetovalcem daje podrobnejše vpoglede in analize nad stanjem poljščin in boljše pridelke. So že prejeli več kot 500.000 evrov investicij, ustvarjajo pa tudi prihodke na trgu.
- **IchoriLabs** iz Slovenije je biotehnoško podjetje, ki se s svojo patentirano tehnologijo osredotoča na izboljšanje obstoječih neinvazivnih testov za zgodnje odkrivanje rakastih obolenj, nosečniške diagnostike in nalezljivih bolezni. So v semenski fazi.

Življenjski slog in zabava (33 startupov iz 14 držav):

- **CodeBerry** z Madžarske ponuja spletno platformo za učenje programiranja tudi brez predhodnega znanja. Uporabnikom omogoča učenje s hitrostjo, prilagojeno posamezniku in učenje na daljavo. Prejeli so že več kot 300.000 evrov investicij in na trgu ustvarjajo več kot 10.000 evrov prihodkov mesečno.
- **Bergaffe** iz Avstrije razvija milenijsko znamko visoko izolativnih oblačil, ki uporabljajo molekularno tehnologijo, ki odvaja vodne molekule iz tkanine v obliki pare. So v fazi rasti, so že prejeli investicijo in ustvarjajo več kot 10.000 evrov prihodkov na mesec.

Materiali in proizvodnja (9 startupov iz 6 držav):

- **EcoPack** iz Kazahstana razvija biorazgradljiv kompozitni material iz škroba, ki lahko postane nadomestek polietilena, je neškodljiv in celo užiten. In najboljše? Stal naj bi le 3 evre na kilogram. Podjetje je že pridobilo nekaj kapitala in je član StartUpBootCamp Foodtech v Rimu in Global Ventures Alliance v ZDA.
- **Microbium** iz Slovenije odgovarja na problematiko mikrobioloških kontaminacij z razvojem in prodajo hitrih testerjev, ki zgolj v nekaj minutah preštejejo bakterije v pitnih in tehnoloških vodah ter v različnih industrijskih vzorcih. Podjetje je prejelo več kot 200.000 evrov investicije in ustvarja približno 10.000 evrov prihodkov na mesec.

Finančne storitve (13 startupov iz 10 držav):

- **Y7** iz Francije s svojim plačilnim sistemom POS terminalov naslednje generacije, ki nudijo varen, preprost, zmožljiv in cenovno dostopen in odprt sistem, ki strankam omogoča plačevanje tudi z Apple Pay, Android Pay, Samsung Pay, WeChat Pay ... in je uporaben v trgovinah, restavracijah, lekarnah, ordinacijah ... Podjetje je že prejelo več kot 5 milijonov evrov investicij in ustvarja prihodke na trgu.
- **SplittyPay** iz Italije s plačilnim sistemom, ki omogoča preprosto, hitro in varno delitev računa med več plačnikov ali tudi med več plačilnih sredstev posameznega kupca, s čimer so tudi ponudniki storitev bolj zanimivi za kupce. Storitev je za končnega uporabnika brezplačna.

Mobilnost in prevoz (15 startupov iz 9 držav):

- **ARTI** iz Avstrije z razvojem umetne inteligence za robote omogočajo, da roboti postanejo še bolj "pametni", se učijo iz izkušenj in si delijo znanje, kar poveča njihovo učinkovitost in uporabnost. Podjetje, ki je član Science Parka Graz, je že prejelo semenski kapital.
- **Dylyver** z Madžarske z uporabo prebojnih mobilnih tehnologij razvija inovativne transportne in logistične platforme. Delitvena platforma za prevoze povezuje voznike in potnike, platforma za dostavo paketov pa povezuje pošiljatelje, kurirje in prejemnike. Platforma temelji na tehnologiji veriženja blokov in obogateni resničnosti. So že prejeli več kot 200.000 evrov kapitala in so člani FASTER Capital.

Energetika in komunalne storitve (11 startupov iz 8 držav):

- **SharpSense** iz Italije s sistemom, ki s pomočjo umetne inteligence nadzornim inženirjem izlušči ključne podatke, ki jih zaznavajo tipala brez dvoma, da kak kritičen podatek ostane prikrit. Sistem omogoča hitro in preprosto evalvacijo in obdelavo zapletenih podatkov. Podjetje je prejelo semenski kapital in ustvarja prihodke na trgu.
- **Nordril Development** iz Avstrije s sistemom, ki pomaga najti skrite ukrepe, taktike in scenarije za varčevanje z energijo za velike potrošnike električne energije. Sistem ponuja stroškovno učinkovito rešitev z minimalnimi prilagoditvami. Podjetje je že prejelo semensko investicijo.

Na **tej povezavi** so predstavitev teh podjetij iz letošnjega PODIM kataloga startupov & scaleupov, celoten PODIM katalog bo na voljo **udeležencem konference**.

Izkušnje Lyfta, Uberja, AVL-a, DHL-a, Googla, Allianz, Audija in drugih na enem mestu

To, da v Slovenijo prihaja več kot 60 izkušenih tujih podjetnikov, vlagateljev, inovacijskih svetovalcev, in drugih strokovnjakov je velika vrednost za udeležence, a še bolj kot to štejejo njihovo znanje, izkušnje in inspiracija ter možnost, da vse tudi osebno spoznate.

Kdo bo med drugim na odru PODIM-a?

Od koga bolje spoznati zakone e-trgovine kot od **Stephana Schambacha**, pionirja e-trgovanja, ki je svoje podjetje prodal Salesforceu za 2,8 milijarde dolarjev!?

Od koga se o korporativni kulturi naučiti več kot od **Danyelle Pollock**, ki je vodila odbor za korporativno kulturo Lyfta v času, ko je podjetje zrastle s 60 na 3000 zaposlenih, pred kratkim pa izvedlo IPO na ameriški borzi?

Od koga lahko o obogateni resničnosti izveste več kot od **Davida Rosa**, ki vodi razvoj AR orodja za spletno trgovino največje ameriške optike Warby Parker in je tudi sodelavec MIT Media Lab za pametna mesta?

Od koga izvedeti o dragocenih izkušnjah podjetništva več kot od **Marca Trombettija**, ustanovitelja podjetja Translated, enega prvih spletnih ponudnikov prevajalskih storitev in enega najhitreje rastočih evropskih tehnoloških podjetij, ter investitorja, ki ima v žepu več kot 40 investicij v Evropi in ZDA?

Od koga izvedeti več o pomembnosti dobrega vodenja kot od **Mele Chu**, inovacijske evangelistke, ki sodeluje z Audijem, ARAG-om, Sparkasse, Handelsblattem ...?

In kdo ve več o angelskih investicijah kot **Ivo Remmelg**, ki ima bogate vodstvene in investicijske izkušnje pri uspešnih startupih, združitvah, prevzemih in izstopih, je pa tudi predsednik mreže estonskih poslovnih angelov?

In od koga o korporativnem inoviranju in kulturi izvedeti več kot od **Anuja Adhiye**, vrhunškega marketinškega strokovnjaka, soustvarjalca Growthacking.com ...?

In kdo je lahko boljši vir za nasvete s področja zavarovalništva kot izkušeni svetovalec s hitro sposobnostjo analiziranja in implementacijami strategij **dr. Ulrich Kleipaß** iz svetovalnega podjetja Roland Berger?

In kdo ve o odprtem inoviranju več kot **dr. Stefan Perkmann Berger**, ustanovitelj WhatAventure, ki ima veliko raziskovalnih izkušenj s področja odprtih inovacij in je vodil mnogo iniciativ na startupovski sceni?

Tri ure soustvarjanja disruptivnih rešitev v elitni družbi

PODIM Genesis je inovativen format triurne delavnice po principu design sprinta z industrijskimi strokovnjaki, predstavniki podjetij in startupov na ključne tematike, ki danes krojijo gospodarstvo.

PODIM Genesis omogoča strukturirano in k rezultatom usmerjeno debato, ki jo boste udeleženci lahko razvijali z domenskimi strokovnjaki in predstavniki startupov.

Imeli boste priložnost **delati s TOP strokovnjaki s celega sveta.**

[Fintech] Sheel Mohnot, ZDA, vodi **500 Startups**, fintech sklad in pospeševalnik. Za sabo ima več ustanovitev podjetij in izstopov iz njih.

[Insurtech] Dr. Ulrich Kleipaß, Nemčija, iz **Roland Berger**, ima desetletje izkušenj na področju transformacije fintech in insurtech podjetij.

[Kultura, tehnologija & poslovanje] Tristan Pollock, ZDA, serijski podjetnik, partner pri **500 Startups**, dela na produktih, ki združujejo umetnost, posel in kulturo.

[Pametna mesta] David Rose, ZDA, nagrajeni oblikovalec izdelkov, podjetnik in predavatelj pri **MIT Media Lab** in podpredsednik tehnologij vida pri **Warby Parker**.

[Kmetijstvo] Andrej Mertelj, ustanovitelj in CEO podjetja **Datalab**, ki razvija projekt Pantheon Farming za digitalizacijo kmetijstva. **Žiga Drev**, soustanovitelj podjetja **Origintrail**, ki razvija in zagotavlja protokol, ki omogoča zanesljivo izmenjavo podatkov globalnim dobavnim verigam z uporabo blockchain tehnologije.

[Foodtech] Rune Theill, soustanovitelj in CEO pri **Rockstart**, in **Toni Balazič**, glavni izvršni direktor podjetja **Panvita**.

[Pametno delovno mesto] Joshua Reola, na čelu **Cisco Webex** inovacijske platforme, Norveška, in **Henry Hwong**, **Cunningham Collective**, ZDA.

[Cleantech] Jes Nordentoft, manager za investicije pri **Accelerace Management**, Danska.

Za 365 dni sestankov v zgolj dveh dneh!

Organizatorji PODIM-a so s ciljem po dvigu kakovosti mreženja in sestankov na novo raven sklenili partnerstvo s finskim podjetjem Deal Room Events, ki je sodelovanju s svetovnim gurujem marketinga Garyjem Vaynerchukom razvilo digitalno platformo za organizacijo in izvedbo 1:1 sestankov.

Začnite načrtovati svoje inoviranje s pomočjo izbora prvih 40 startupov & scaleupov na PODIM-u 2019! Kliknite **na povezavo** in si snemite seznam.

Seznam vseh 155 izbranih startupov & scaleupov je na voljo **ob registraciji** na konferenco PODIM.

Vse o priložnostih za uveljavljena podjetja preberite **tukaj**.

Kaj so o konferenci PODIM povedali pretekli udeleženci?

"PODIM je odlično podjetniško stičišče, ki povezuje korporacije, ki si želimo čim hitreje digitalne preobrazbe s startup svetom, ki nam lahko pri tem zelo pomagajo. Predvsem pa PODIM nudi kvalitetno povezavo z ljudmi in podjetji!" Mateja Panjan, Danfoss Trata, Slovenija

"Čestitke celotni ekipi PODIMA, za dobro in odmevno izpeljan dogodek, za bogat in pester program, dobre predavatelje in vsebine, še več startupov kot pretekla leta, za vse boljši korporativni program in za odlično medijsko pokritost!" Roman Kužnar, Iskratel, Slovenija

"Startup dogodek ocenim po treh kriterijih:

A - po kakovosti startupov.

B - po kakovosti deležnikov in govorcev, s katerimi se lahko povezujem.

C - po kakovosti organizacije dogodka.

Iskreno lahko rečem, da se PODIM po vseh treh kriterijih uvršča v VRH!"

Nicolaj Højer Nielsen, angelski investitor, Danska

"Inovativna energije na dogodku je preprosto izjemna in že komaj čakam, da se prihodnje leto vrnem. S seboj pripeljem tudi svojo ekipo PwC Legal Switzerland." Dr. Guenther Dobrauz Saldapenna, PwC Legal, Švica

"Ena najboljših in najboljše organiziranih startup konferenc, kar sem se jih kdaj udeležil!" Rune Theill, Rockstart, Nizozemska

"Zelo impresivno srečanje startupov iz regije!" Alex Iskold, Techstars, ZDA

PODIM je najvplivnejši startup & tehnološki dogodek v regijah Alpe-Adria in Zahodnega Balkana, ki poteka v Sloveniji. Je okno iz regije in v regijo za učinkovito mreženje, sklepanje poslov in izmenjavo izkušenj.

PODIM je ponosni partner globalne mreže Startup Sesame, elitnega kluba tehnoloških dogodkov.

PODIM se po izboru vodilne publikacije za startupe EU-Startups uvršča med TOP 30 tehnoloških & startup dogodkov.

NAZAJ NA VSE OBJAVE

Share

Obrtniki in podjetniki letos z rekordnimi 136 zahtevami do vlade

29.04.2019 13:46

Ljubljana, 29. aprila (STA) - Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OZS) bo tudi letos vladi predstavila zahteve za rast in razvoj malega gospodarstva. Kot so sporočili iz zbornice, se letošnjih rekordnih 136 zahtev nanaša na trg dela, zdravstveni, izobraževalni in davčni sistem ter poslovno okolje. Od vlade pričakujejo, da bo uresničila 20 najpomembnejših.

Zahteve predstavljajo konkretne ukrepe za rast in razvoj malega gospodarstva, ki je, kot so poudarili na OZS, s 117.000 poslovnimi subjekti in več kot 350.000 zaposlenimi hrbtenica slovenskega gospodarstva.

"Ne pričakujemo, da bo vlada v enem letu rešila vseh 136 zahtev, pričakujemo pa, da bo realizirala 20 najpomembnejših. Glede na napovedi o ohlajanju gospodarstva v območju z evrom je ključno, da začnemo določene ukrepe sprejemati že sedaj," so na zbornici v sporočilu za javnost povzeli njenega predsednika Branka Meha.

Meh je sicer prepričan, da je vlada z nedavnim imenovanjem državnega sekretarja za malo gospodarstvo pokazala, da je pripravljena pomagati malemu gospodarstvu, so dodali.

Na področju trga dela OZS med ključnimi zahtevami predlaga ustanovitev sklada za odpravnine delavcem, s čimer bi delodajalce razbremenili izplačil odpravnin v primerih odpovedi pogodbe o zaposlitvi. Prizadevajo si tudi za ustanovitev paritetnega sklada za **gradbeništvo** po vzoru Nemčije, Avstrije in Italije, s katerim bi bili po oceni OZS slovenski izvajalci del ob vstopu na trge teh držav v enakopravnejšem položaju, saj jim ne bi bilo treba plačevati v njihove sklade.

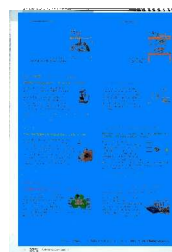
Med ključnimi zahtevami je tudi sistemska zakonska rešitev, ki bi vsem upokojenim obrtnikom omogočila uživanje celotne pokojnine ob hkratnem opravljanju samostojne dejavnosti. Na področju zdravstvenega sistema OZS med drugim pričakuje drugačno ureditev regresnih zahtevkov zavodov do delodajalcev v primeru nesreče pri delu.

Na področju davčnega sistema predlagajo uvedbo znižane stopnje davka od dohodkov pravnih oseb za mala podjetja, s čimer bi po njihovi oceni okrepili stabilnost in rast malega gospodarstva ter omogočili odpiranje novih delovnih mest. Pri uvedbi **davka na nepremičnine** pa na OZS zahtevajo, da bo nova obdavčitev primerljiva z obstoječim nadomestilom za uporabo stavbnega zemljišča.

Na področju izobraževalnega sistema je med njihovimi zahtevami učinkovitejši sistem poklicnega izobraževanja in izobraževanja odraslih. Zagotoviti je treba tudi sredstva za

sofinanciranje mojstrskih izpitov, so prepričani.

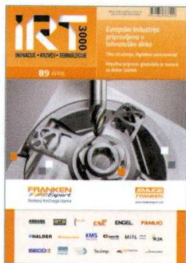
OZS bo letošnje najpomembnejše zahteve slovenske obrti in podjetništva vladi predstavila na 17. Forumu obrti in podjetništva, ki bo 10. maja v Portorožu.

NAPOVEDNIK

89

maj 2019

Slika na naslovnici:
EMUGE - FRANKEN TEHNIKA d.o.o

ORODJARSTVO IN STROJEGRADNJA

Dinamični proizvodni stroj s tlorisno površino 4,2 m²

Z majhno tlorisno površino, klub veliki obdelovalni površini je obdelovalni center DMP 70 proizvajalca DMG MORI idealni stroj za razširitev proizvodnega strojnega parka. Zaradi termosimetrične konstrukcije stroja in zaradi koncepta hlajenja ga odlikuje izredna toplotna stabilnost. Stroj zamenja orodje iz zalogovnika v samo 1,5 s. Visoko natančnost obdelave pa zagotavlja neposredni absolutni merilni sistem.

- Sodobna orodja izdelana s tehnologijami dodajanja materiala po plateg
- Visokohitrosni 5-osni obdelovalni center za izdelavo orodij
- Tiho struženje, digitalno povezovanje

NEKOVINE

Pravilna priprava granulata je osnova za dober izdelek

V proizvodnji predelave termoplastičnih mas je eden od pomembnih členov v verigi nastajanja izdelka tudi pravilna priprava granulata. V zadnjih letih se povečuje delež reciklata – mlevca, ki ga je treba za ponovno uporabo pravilno obdelati. Kar v osnovi velja za primarni granulata, velikokrat ni dovolj dobro za recikliranje. Način sušenja, temperatura in čas sušenja igrajo pri pripravi granulata hidroskopičnih materialov še kako pomembno vlogo. Pri reciklatu – mlevcu pa je vse skupaj odvisno tudi od načina, kako smo do njega prišli.

- Novi filtri za recikliran PET podjetja Nordson
- Novi gravimetrični dozator Coperion K3-PH
- Nove biorazgradljive mešanice FKUR

NAPREDNE TEHNOLOGIJE

Evropska industrija pripravljena v tehnološko dirko

Evropski poslovni sistemi se vse bolj zavedajo pomena naložb v raziskave, razvoj in inovacije. na omenjenih področjih poslovanja so v letu 2017 v primerjavi s preteklim letom za 5,5 odstotka povečali svoje investicije. Za rast poslovnih vlaganj v Evropski uniji so najzaslužnejše avtomobilska industrija, zdravstveni sektor in sektor informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Foto: Volkswagen

- Dokapitalizacija največjega zagonskega podjetja umetne inteligence
- Silicijeva dolina premajhna za Google
- Sodobno gradbeništvo je že pošteno digitalizirano

90

junij 2019

Slika na naslovnici:
INOTEH d.o.o.

PROIZVODNJA IN LOGISTIKA

Priročno vpenjanje z magnetom

Električno aktivirana trajna magnetna vpenjalna tehnologija se šteje za notranjo napeljavo, ko gre za skrajšanje časa namestitve in nizke deformacije pri vpenjanju obdelovancev. Z malo oblikovnimi podrobnostmi se lahko tudi velike komponente v nekaj sekundah vpenje brez popačenja in strojno obdelajo na vseh petih straneh.

- Udeleženci so upravljali kobotskega paletizerja
- Nove funkcije Allied Visionovih Mako GigE kamer z IMX Sony senzorji
- Mini industrijska kamera uEye XS je zopet v središču pozornosti

SPAJANJE, MATERIALI IN TEHNOLOGIJE

Nemški inštitut razvija proces obločnega navarjanja za uporabo v letalski in vesoljski industriji

Bremerjev inštitut in podjetje Gefertec raziskujeta in razvijata tehnologijo obločnega oblikovnega navarjanja z žico za izdelavo velikih strukturnih komponent za uporabo pretežno v letalski in vesoljski industriji. Gre za projekt REGIS, ki združuje številne partnerje iz letalske industrije, vesoljske industrije, proizvajalce obdelovalnih strojev in druge raziskovalne institucije. Cilj raziskav in razvoja je zagotoviti homogene materialne lastnosti pri izdelavi komponent iz titanovih in aluminijevih zlitin.

Creating the CAD/CAM model Printing the near-net-shape part 3D scan/ geometry measurer

- Novosti iz sejma Techtextil in Texprocess 2019
- Milanski sejem predstavlja »Made in Steel«
- Varjenje TOP TIG

VZDRŽEVANJE IN TEHNIČNA DIAGNOSTIKA

Iskanje vzrokov za okvare hidravličnih sistemov

V prihodnji številki revije IRT3000 bomo predstavili, kako najti vzrok za okvaro hidravličnega sistema ali sestavine. Predstavili bomo glavne kriterije za odkrivanje napak. Poskusili bomo povezati ključno teorijo delovanja hidravličnih naprav s prakso. Sinergija znanj največkrat pomaga odpraviti napako.

- Mala šola mazanja
- Novosti na področju tehnične diagnostike
- Metode čiščenja v proizvodnji

Ne zamudite

Aktualen koledar dogodkov lahko preverite na naši spletni strani: www.irt3000.si/koledar-dogodkov/

NAŠ CILJ JE ZMANJŠANJE ŠTEVILA NESREČ IN PREPREČITEV OZIROMA ZMANJŠANJE ŽRTEV TER DRUGIH POSLEDIC TEH NESREČ

✉: Suzana Veber, Gasilska zveza Slovenije
 📧: Bruno Toič, MORS

Na Inšpektoratu za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami funkcijo glavnega inšpektorja že šest mesecev opravlja mag. Boris Balant. Nanjo ga je – na predlog obrambnega ministra Karla Erjavca – v začetku novembra 2018 imenovala Vlada Republike Slovenije. Mag. Balanta – z bogatimi izkušnjami na področju obrambe, zaščite in reševanja ter od mladih nog zapisanega gasilstvu – predstavljamo v tokratnem intervjuju meseca.

Gasilec: »Spoštovani mag. Boris Balant! Čeprav gasilec niste nepoznani, saj ste z našim resornim ministrstvom povezani že 23 let, vas vseeno prosimo, da se nam na kratko predstavite.«

Boris Balant: »Veseli me navedba, da gasilec nistem nepoznan, saj se v družbi tovarišev zelo dobro počutim. Kot veste, prihajam iz Slovenj Gradca, kjer z družino živimo v stanovanjski hiši, pri kateri nikoli ne zmanjka dela in je gasilstvo zame prej sprostitev kot karkoli drugega. Po osnovni izobrazbi sem računalniški tehnik, VI. stopnjo sem zaključil na Ekonomski fakulteti v Mariboru, VII. stopnjo sem pridobil na Fakulteti za organizacijo dela v Kranju, znanstveni magisterij pa sem opravil na Fakulteti za organizacijske vede. Za hobi se še vedno ukvarjam z računalništvom, pri aktivnem preživljanju dopusta mi pride prav izpit za voditelja čolna. Sem tudi pilot motornega letala, ampak mi zadnja leta za takšne aktivnosti, žal, zmanjkuje časa. Vseskozi sem vključujem v različne oblike gasilskih aktivnosti in na tak način vzdržujem stik z gasilsko organizacijo.

Gasilec: »Že dolgo – prihodnje leto bo 40 let – ste tudi član gasilske organizacije. V PGD Slovenj Gradec ste se včlanili že s sedmimi leti. Kaj je botrovalo tej odločitvi? Ste imeli med domačimi vzornika?»

Boris Balant: »Res sem že od mladih let včlanjen v gasilsko organizacijo. Tudi

moj oče je član med gasilci. Sicer prihajam s podeželja, kjer se bolj ali manj vse vrsti okoli gasilcev – gasilski dom je osrednja »institucija« na vasi. Tako smo že otroci v osnovni šoli z zanimanjem opazovali pogumne gasilce na intervencijah, njihovo opremo, vozila in to nas je pritegnilo, da smo vstopili v njihove vrste. Najprej smo bili le pomočniki pri raznih gasilskih opravilih, nato pa smo začeli kot pravi gasilci v desetinah in tako naprej. Lepe spomine imam na tiste čase. Naučil sem se pomena prostovoljstva, sodelovanja v skupinah in spoštovanja do svojih kolegov.«

Gasilec: »Od leta 1996, ko ste se zaposlili na Ministrstvu za obrambo, ste opravljali vrsto zadolžitev. Slednje so bile najprej povezane z vojaškimi zadevami.«

Boris Balant: »Če sem iskren, se je moja poklicna pot na Ministrstvu za obrambo začela prej po naključju kot skrbno načrtovan projekt. Pri služenju vojaškega roka sem bil prva generacija v Šoli za častnike vojnih enot in po končanju obveznosti sem oddal vlogo za zaposlitev na Ministrstvu za obrambo. Vrnil sem se domov in glede na to, da dalj časa z ministrstva ni bilo odgovora, sem se zaposlil v enem izmed podjetij v domačem okolju, takrat za določen čas. Po več kot pol leta sem prejel odgovor z ministrstva, da sem vabljen na zdravniški pregled in tako se je začel postopek za zaposlitev na obrambi, seveda za nedoločen čas. Na takratni Upravi za obrambo sem najprej opravljal naloge referenta za vojaške zadeve, nato sem bil svetovalec za telekomunikacije, na

koncu pa sem prevzel naloge vodenja Uprave.«

Gasilec: »Sledil je prestop na področje zaščite in reševanja.«

Boris Balant: »Kot gasilec sem v sistem zaščite in reševanja vpet že od mladih let. Moja prva poklicna naloga na tem področju je bila vodenje Regijskega centra za obveščanje v Slovenj Gradcu. To je bilo leta 1997, ko je bila v Sloveniji uvedena številka 112 za klic v sili. Takrat se je postavljala koncept regijske organiziranosti sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v obliki 13 regij, kot ga poznamo še danes. Zame je to predstavljalo velik izziv, saj so se uvajale nove tehnologije na področju telefonije, računalniških aplikacij, sistemov zvez, alarmiranja in podobno. Hkrati so se v enoten sistem povezoval različne prostovoljne reševalne službe, služba nujne medicinske pomoči, policija in drugi. Bil sem tudi regijski poveljnik Civilne zaščite za Koroško. Na regijskem nivoju sem deloval vse do leta 2009, ko me je Vlada RS – na predlog takratne ministrice za obrambo dr. Ljubice Jelusič – imenovala za generalnega direktorja Uprave RS za zaščito in reševanje. To je bila moja prva funkcija na »državnem« nivoju. Tesno sem sodeloval s takratnim poveljnikom Civilne zaščite Miranom Bogatajem in seveda z vodstvom Gasilske zveze Slovenije ter vodstvi drugih reševalnih služb. Prehod iz regijskega nivoja na raven države je velik in zahteven korak. Poleg usklajevanja delovanja različnih služb v domačem okolju se odpre še mednarodno obzorje, kamor smo z našim sistemom varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami globoko vpeti.«

Gasilec: »Po funkciji državnega sekretarja na Ministrstvu za obrambo ste »obuli čevlje« glavnega inšpektorja Inšpektorata RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Novo področje dela in nov izziv?«

Boris Balant: Funkcijo državnega sekretarja na Ministrstvu za obrambo sem opravljal vse do leta 2012, nato pa sem bil leta 2014 imenovan na funkcijo generalnega sekretarja na istem ministrstvu. Tudi to je bila zame zelo dobra izkušnja, saj v generalni sekretariatu spadajo vse podporne funkcije ministrstva, kot so kadrovske zadeve, finance, informatika, pravne zadeve, računovodstvo, splošna služba in drugo. Naloge s tega področja

sem opravljal vse do 1. 11. 2018, ko me je Vlada na predlog ministra Karla Erjavca imenovala na funkcijo glavnega inšpektorja Inšpektorata za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Sicer področje dela poznam, organizacijo tudi, ampak to je moj prvi stik v vlogi nadzornega organa. Priznam, da sem prevzel urejen organ v "dobri kondiciji", za kar se moram v prvi vrsti zahvaliti mojemu predhodniku Milivoju Dolščku, ki ga v gasilskih vrstah nedvomno zelo dobro poznate. Izzivov tudi na tem področju ne zmanjka, saj v področje nadzora spada preko 220.000 zavezancev različnih struktur. Govorimo o ministrstvih, lokalnih skupnostih, društvih, javnih zavodih, podjetjih, hotelih, pa še bi lahko našteval. Vseh zavezancev je toliko, da, če bi z obstoječim številom inšpektorjev želeli pregledati vsakega zavezanca vsaj enkrat, bi za to potrebovali več kot 40 let. Zato si postavljamo prioritete. Prvenstveno so predmet nadzora objekti, kjer se zadržujejo ranljive skupine ljudi, kot so otroci, starejši, oboleli ali pa tam, kjer se zadržuje večje število oseb, kot so trgovski centri, hoteli ... ali pa objekti, kjer se hranijo oz. skladiščijo predmeti ali nevarne snovi in podobno. Te pregledujemo periodično na npr. 5 let, seveda pa zato nekateri drugi zavezanci izpadejo iz nadzora.«

Gasilec: »Koliko je vseh inšpektorjev na Inšpektoratu, koliko opravijo letnih nadzorov spoštovanja požarne varnosti in koliko ter kakšne ukrepe pri tem izrečejo?«

Boris Balant: »Nekaj statistike iz letnega poročila o delu inšpektorata za leto 2018. Na inšpektoratu je zaposlenih 51 inšpektorjev (4 za določen čas), v letu 2018 smo opravili 4.354 inšpekcijskih nadzorov, 35.211 inšpekcijskih pregledov ter 3.967 prekrškovnih nalog. Izdano je bilo 2.100 upravnih opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru in 225 ureditvenih inšpekcijskih odločb. Na področju prekrškovnih nalog je bilo izdanih 34 plačilnih nalogov, 9 odločb o prekršku ter 3.924 opozoril o prekrških.«

Gasilec: »V zakonodaji je navedeno, da je cilj varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami zmanjšanje števila nesreč ter preprečitev oziroma zmanjšanje žrtev in drugih posledic teh nesreč. Težka in odgovorna naloga vseh struktur, vpetih v to področje.«

Boris Balant: »Ne bi rekel, da je samo težka in odgovorna naloga. Menim, da gre za nikoli dokončano delo. Strinjam pa se, da imamo pravi cilj, to je zmanjšanje števila nesreč ter preprečitev ozi-

roma zmanjšanje žrtev in drugih posledic teh nesreč. Orodje nadzora nad izvajalci ukrepov je le eden od prijemov, s katerim pripomoremo k temu cilju. Po mojem prepričanju niti ni najbolj bistven prijem. Da bi dosegli zastavljen cilj, je ključno delo na preventivi, ozaveščanju prebivalcev o nesrečah in njihovih posledicah, o ukrepih, ki jih lahko izvedejo sami, da do nesreč ne pride. Pomembno je področje izobraževanja in usposabljanja vseh vključenih v delovanju sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Ne nazadnje. Tudi opremljenost enot za delovanje mora biti ustrezna, če želimo, da je ukrepanje učinkovito. Seveda vse to stane. Država, vključno z lokalnimi skupnostmi, za ta sistem na letni ravni nameni slabih 80 milijonov evrov. To se lahko sliši veliko ali je pa malo. Težko je oceniti – še posebej takrat, ko s tem sistemom rešujemo premoženje ob velikih nesrečah, kot so bile žled, vetrolom, poplave, požari ... Da o ceni življenj sploh ne govorimo.«

Gasilec: »Letos je bila že proti koncu februarja razglašena velika požarna ogroženost naravnega okolja. Kljub ukrepom, ki veljajo za takšen razglas, je bilo v Dnevnik informativnih biltenih Centra za obveščanje dnevno zabeleženih oko-

li 40 požarov v naravnem okolju, kjer je bilo potrebno posredovanje gasilskih enot (skupaj v februarju je bilo okoli 320 takšnih požarov). Kako poostrene nadzore je izvajal Inšpektorat? Kakšne kazni so doletele kršitelje?«

Boris Balant: Uprava RS za zaščito in reševanje je 23. februarja letos razglasila veliko požarno ogroženost v primorsko-notranjskem delu Slovenije, kasneje pa območje razširila na celo Slovenijo. Do 12. marca, ko je bil razglas preklican, je bilo po pregledu iz aplikacije SPIN v tem času zabeleženih 486 požarov v naravnem okolju, ki pa verjetno niso bili vsi v naravnem okolju, skladno z definicijo iz Uredbe o varstvu pred požarom v naravnem okolju. Ne glede na to je praksa delovanja Inšpektorata iz preteklosti takšna, da se na državnem nivoju v začetku leta sestanemo vsi akterji, ki kakorkoli ukrepamo v času razglašene povečane stopnje požarne ogroženosti v naravnem okolju. Prisotni so kolegi iz Uprave za zaščito in reševanje, poveljnik CZ RS, predstavniki Inšpektorata za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo, Inšpektorata za infrastrukturo, Zavoda za gozdove, Gasilske zveze Slovenije ter Policije. Gre za usklajevalni sestanek, kjer opravimo analizo dela v preteklem letu ter izmenjamo izkušnje in kontakte za delo v prihodnje. Takšno koordinacijo "naložimo" tudi, da jo opravijo naši vodje izpostav na regijskem nivoju. S tem zagotovimo usklajeno delovanje prekrškovnih organov na terenu, s čimer preprečimo, da bi različni prekrškovni organi obravnavali isti primer ob istem času in na istem kraju. Za konkretni primer – razglašeno veliko požarno ogroženost konec meseca februarja letos – smo prekrškovni organi obravnavali 120 kršitev, izdanih je bilo 93 plačilnih nalogov ter 27 opozoril. Globe so določene v razponu, in sicer za pravno osebo ali samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost ter tudi za odgovorno osebo lokalne skupnosti od 1.000 do 6.000 evrov, od 600 do 2.000 evrov se kaznuje za prekršek tudi odgovorno osebo pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, za fizično osebo pa je določena globa med 200 in 600 evri.«

Gasilec: »Dolgoročne vremenske napovedi nam napovedujejo, da bosta tudi pomlad in poletje bolj sušna. Se na Inš-

pektoratu kaj posebej pripravljate na morebitne ponovne razglase velike požarne ogroženosti naravnega okolja?«

Boris Balant: »Posebnih priprav za ta namen ne izvajamo. Gre za redno, utečeno delo. Res pa je, da v času takšnega razglasa opravimo manj drugih inšpekcijskih nadzorov. Če so resursi omejeni, je pač tako – če nekje dajesh, moraš drugje jemati.«

Gasilec: »Vse pogosteje so vzroki požarov, ki nastanejo predvsem na industrijskih objektih, različna vzdrževalna dela, ki se izvajajo brez prisotnosti požarnih straž. Kakšno je vaše mnenje o požarni varnosti v industrijskih objektih v primerjavi z desetletjem nazaj?«

Boris Balant: »Mnenje si je v tem primeru težko ustvariti drugače, kot je stanje na terenu. Zagotovo ni dobro. Pred desetletji se je za varnost v industrijskih objektih namenilo več pozornosti in tudi resursov. V velikih podjetniških kompleksih so bili zaposleni strokovnjaki za področje varstva pred požarom, ponekod so bile ustanovljene gasilske enote za ta namen. Veliko teh kompleksov se je v fazi tranzicije in privatizacije preoblikovalo v manjša podjetja, ki s ciljem maksimiziranja dobička marsikje opuščajo področja, ki predstavljajo zgolj strošek in ni neposrednega doprinosa k dobičku. Sicer pa je potrebno vedeti, da je odgovornost za varstvo pred požarom na plečih izvajalca del. Ta je dolžan pred začetkom del poskrbeti za varno opravljanje nalog z vseh vidikov varnosti. Tega se zelo dobro zavedajo predvsem tuji lastniki podjetij, predvsem lastniki z zahoda.«

Gasilec: »Od leta 2013 ni več potrebno posebno požarno soglasje za skladiščenje odpadkov (tudi nevarnih) izven objektov. S tem velik del odgovornosti pade na lastnike objektov, ki v večini želijo začeti delati s čim nižjimi stroški. Spomnimo se ne tako davnih požarov na deponijah odpadkov. Kakšno je ozbo v prihodnje delo inšpektorjev na tem področju?«

Boris Balant: »Ja, zgodba je zelo podobna zgornji. Razlika je predvsem ta, da si to področje delimo s kolegi iz okoljske inšpekcije. Naša pristojnost je področje varstva pred požarom v podjetjih – v objektih, kjer le-ta delujejo. Res pa je, da Ministrstvo za okolje in

prostor pripravljava novo Uredbo o skladiščenju trdnih gorljivih odpadkov na prostem, ki bo zagotavljala požarno varnost za skladišča, v katerih se na prostem skladiščijo trdni gorljivi odpadki in kjer si obetamo nekatere pristojnosti tudi na tem področju. Ampak razumljivo s področja varstva pred požarom.«

Gasilec: »Ali bo Inšpektorat, ki ga vodite, v prihodnje ponovno izvajal nadzor ob novogradnjah trgovskih, industrijskih in predelovanih objektov?«

Boris Balant: »Termin "ponovno izvajal nadzor" ni najboljši. Veljavna zakonodaja omogoča, da takšne nadzore izvajamo že sedaj. Nekaj sprememb je sicer zapisanih v novi gradbeni zakonodaji, še vedno pa nadziramo, ali so vgrajeni vsi sistemi s področja varstva pred požarom, ki so predpisani v projektni dokumentaciji. Kdaj izvajamo nadzor, je pa odločitev inšpektorata. V letu 2018 je bilo opravljenih 121 nadzorov v času gradnje.«

Gasilec: »Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami je nadzorni organ tudi za gasilce. Kakšne nadzore izvajajo inšpektorji pri gasilskih enotah in kakšne so njihove ugotovitve ter kako ocenjujete sodelovanje Inšpektorata z Gasilsko zvezo Slovenije?«

Boris Balant: »Poleg drugih zavezanec nadziramo tudi delovanje gasilske organizacije, razumljivo pretežno društev in zavodov. V preteklem letu je bilo v nadzor vključenih 77 gasilskih enot. Področje nadzora je veljavnost akta za izvajanje javne gasilske službe, izpolnjevanje kadrovskih in materialnih pogojev za kategorijo gasilske enote, izpolnjevanje predpisanih pogojev za operativnega gasilca, izvajanje predpisov, ki urejajo področje uporabe osebne zaščitne opreme gasilcev, izvajanje obveznosti po pogodbah za izvajanje nalog širšega pomena in podobno. Glavni izzivi, s katerimi se soočajo enote, so zdravniška spričevala, kadrovska problematika pri nekaterih PGD, odstopanja pri kategorizaciji društev ter seveda izpolnjevanje pogojev za uporabo

opreme, ki ji preteče rok uporabe, ki ga določi proizvajalec.«

Kar se tiče odnosov med inšpektorji, Inšpektoratom in gasilci ter Gasilsko zvezo, so seveda dobri, in to že od nekdaj. Z zavedanjem vodstva v Gasilski zvezi Slovenije in vodstva drugih gasilskih enot, da je namen nadzora ugotavljati morebitne pomanjkljivosti v sistemu in iskati rešitve, do konfliktov ni prihajalo. Negovati dobre odnose z vsemi udeleženci v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami bo moje vodilo tudi v času opravljanja funkcije glavne gasilca inšpektorja.«

Gasilec: »Dotaknimo se še področja izobraževanja. Na katerih področjih Inšpektorat sodeluje z Gasilsko šolo na lgu?«

Boris Balant: »Tudi na področje izobraževanja se aktivno vključujemo. Namen nadzora ni pisanje glob zavezancem. Z našo prisotnostjo ugotavljamo izvajanje predpisanih norm po posameznih področjih. Skozi takšen postopek zavezance ozaveščamo o namenu predpisane ureditve in jih usmerjamo k izvajanju ukrepov za doseganje želenega stanja. Ugotovitve s terena skozi različne oblike predstavljamo tudi strokovni javnosti. Naj omenim, da je bil moj predhodnik Milivoj Dolščak predsednik Programskega sveta Gasilske šole. To je bila neposredna povezava pri pripravi programov izobraževanja za gasilce. Seveda smo tudi kot predavatelji, skorajda redni "gostje" na različnih oblikah usposabljanj, ki jih organizirajo gasilske organizacije. Na takšen način je sklenjen krog – od priprave učnih vsebin, izvajanja izobraževanja in usposabljanja, izvajanja nadzora nad izvajanjem nalog ter nudenja povratnih informacij v smislu »lessons learned«.«

Gasilec: »Že nekaj časa je v pripravi nov oz. spremenjen Zakon o gasilstvu. Kaj menite o predvidenih spremembah?«

Boris Balant: »Namen predloga je posodobitev nekaterih določb, z namenom jasnosti, razumljivosti in nedvoumnosti. Ne posega v sistemsko ureditev področja gasilstva. Predlog na novo določa aktivnosti, opredeljene kot »druge ope-

rativne naloge«, ki jih gasilske organizacije izvajajo kot pridobitno dejavnost, uvaja pojma »gasilec-pripravnik« in »gasilec-veteran«, ki bosta pod pogoji, določenimi v zakonu, na intervencijah lahko sodelovala kot operativna člana. Podrobneje opredeljuje pojem "gasilske nepremičnine", ki jih gasilske enote uporabljajo za izvajanje svoje dejavnosti. Ureja področje evidenc, ki jih bodo vodili upravičenci, in sicer ministrstvo, pristojno za gasilstvo, Gasilska zveza Slovenije in Združenje slovenskih poklicnih gasilcev, ter upravičenost do vpogleda v evidence. Na novo ureja posebne pogoje, ki jih morajo izpolnjevati kandidati za poklicnega gasilca, poklicni gasilci, ki kot operativni vodje vodijo delo v poklicni gasilski enoti, in poklicni gasilci, ki kot poveljniki vodijo operativno delo v poklicni gasilski enoti. Predlog na novo ureja možnost organiziranja skupne gasilske enote, ki jo lahko ustanovijo gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki delujejo na zaskroženem industrijskem kompleksu. Na področju usposabljanja predlog natančneje določa, katera usposabljanja izvaja Gasilska šola, katera pa Gasilska zveza Slovenije oziroma druge pooblaščenice inštitucije. Predlog opredeljuje načrte aktiviranja gasilskih enot širšega pomena (GEŠP) in daje podlago za določitev posebnega alarmnega znaka za aktiviranje gasilskih enot, namesto sedaj predpisanega znaka za »opozorilo«.

Gasilec: »Spoštovani mag. Balant! Prosim vas še za zaključno misel, namenjeno našemu stanovskemu glasilu Gasilec, njegovim bralcem ter slovenskim gasilcem.«

Boris Balant: »Trdim, da gre za revijo s strokovno in aktualno vsebino, ki predstavlja neprecenljiv prispevek k strokovni rasti slovenskega gasilstva, utrjevanju vrednot solidarnosti in medsebojne pomoči. S takšnim ozaveščanjem prebivalstva deluje preventivno in pomembno pripomore skupnemu cilju na naši poti – zmanjšanju števila nesreč ter preprečevanju oziroma zmanjševanju žrtev in drugih posledic teh nesreč. Zahvala gre vsem, ki se trudite, da revija "živi" skupaj s tradicijo gasilstva na Slovenskem.

Gasilke in gasilci, združeni ste mogočna, zanesljiva in nepogrešljiva reševalna sila vse Slovenije. Velika zahvala za vaše profesionalno in požrtvovalno delo ter srečno še v prihodnje.« ●

HE prinašajo tudi pozitivne vplive na okolje

Datum: 29. 4. 2019

Besedilo: Miro Jakomin

Družba SEL o ovirah pri umeščanju novih hidroelektrarn v prostor.

Na vprašanje, katere so trenutno največje ovire pri umeščanju v prostor in kako jih preseči, so v družbi **Savske elektrarne Ljubljana**(SEL) nanizali več pomembnih strokovnih ugotovitev, o katerih velja resno razmisliti v vladnih, energetskih in drugih strokovnih krogih, ter jih tudi upoštevati pri zasnovi Energetskega koncepta Slovenije (EKS), ki je v pripravi.

Razvoj, spodbujanje in širjenje zmogljivosti novih hidroelektrarn je neločljivo povezano z umeščanjem novih hidroenergetskih

objektov v prostor. Vendar pa je umeščanje hidroelektrarn v prostor zahteven in kompleksen proces, saj vključuje postopek prostorskega umeščanja (DPN, OPN), postopek (celovite) presoje vplivov na okolje, dovoljenje za hidroenergetsko rabo v vodnem okolju (koncesija ali vodno dovoljenje), energetsko dovoljenje ter postopek pridobitve gradbenega dovoljenja. Vse to zajema širok krog deležnikov v prostoru ter posledično zahteva usklajevanje veliko najrazličnejših interesov, so dejali v družbi SEL.

Kako se v postopkih presojujejo objekti novih HE

Največja ovira pri umeščanju novih hidroelektrarn v prostor so območja z različnimi naravovarstvenimi statusi oz. postopki celovite presoje vplivov na okolje (CPVO), presoje sprejemljivosti vplivov prostorskih aktov na varovana območja in presoje vplivov na okolje (PVO). Objekti novih hidroelektrarn se najprej v postopku celovite presoje vplivov na okolje presojujejo na planski ravni, kar pomeni v okviru postopkov sprejemanja novih državnih strateških energetskih dokumentov, kot so npr. Energetski koncept Slovenije (EKS), Akcijski načrt za obnovljive vire (AN OVE) ali pa trenutno aktualni Nacionalni energetski in podnebni načrt RS (NEPN). Nadalje pa se posamezne nove velike hidroelektrarne (nad 10 MW) (še enkrat) presojujejo (CPVO) v postopku državnega prostorskega načrta, potem pa sledi še postopek presoje vplivov na okolje (PVO) in okoljevarstveno soglasje.

Območja načrtovanih novih hidroelektrarn velikokrat, medtem ko že poteka postopek državnega prostorskega načrta za posamezne nove hidroelektrarne, postanejo hkrati tudi območja Natura 2000. Zato je potrebno za načrtovane nove hidroelektrarne izvesti tudi presojo sprejemljivosti vplivov na varovana območja. Večinoma je rezultat tovrstnih presoj ocena D (vpliv je bistven), kar v Sloveniji zaenkrat pomeni rdečo luč za nadaljevanje umeščanja novih hidroelektrarn v prostor.

Postopek CPVO še ni postal optimizacijsko opravilo

Na splošno dosedanje izkušnje s celovitimi presojami vplivov na okolje v Sloveniji kažejo, da imajo CPVO bolj normativni značaj v smislu prepovedovanja, npr. gradnje (hidro)energetskih objektov. Pri postopku CPVO gre še vedno predvsem za preverjanje izjav pripravljavca/investitorja izvedbe plana ali programa, kar je organizacijsko dovoljevalski proces. V Sloveniji je tako CPVO nek verifikacijski postopek, ne pa optimizacijsko opravilo, v okviru katerega bi se upoštevalo načelo ALARA (»As Low As Reasonable Achievable«), ki se nanaša na znižanje vplivov na najmanjšo možno mero ob upoštevanju gospodarskih, socialnih, tehnoloških pogojev. Pri pripravi politik, programov, planov bi bilo potrebno oblikovati inovativne alternativne rešitve, ki bi dosegale najmanjše negativne vplive na okolje.

CPVO tudi ne upošteva zadostno koncepta trajnostnega razvoja, saj je poudarjena predvsem komponenta okolja, strateško ocenjevanje vplivov na okolje pa bi moralo biti smiselno vpeto v celovit sistem obravnave vplivov na družbo, gospodarstvo, okolje/prostor.

Nova prostorska in **gradbena zakonodaja** je sicer vpeljala možnost združenega postopka za pridobitev državnega prostorskega načrta (DPN) in celovitega dovoljenja) po Zakonu o urejanju prostora (ZUreP-2) (DPN in GD), ki vključuje tudi zahteve po Zakonu o varstvu okolja (ZVO-1). Ta način pa je še vedno zelo zapleten in bo šele praksa pokazala, koliko bo cilj novih zakonov dosežen.

Kako preseči ovire pri umeščanju objektov v prostor

Nadalje so v družbi SEL dejali, da bi Slovenija morala v čim krajšem možnem času sprejeti strateški razvojni dokument energetike - Energetski koncept Slovenije, z jasno opredeljenimi predvidenimi hidroenergetskimi objekti. Ni uspeha brez jasne podpore, ki je zapisana v energetskih strateških dokumentih.

Nujno bi bilo, da bi se hidroelektrarne promovirale kot pozitiven okoljski vpliv, saj so hidroelektrarne z vidika pridobivanja električne energije objekti, ki ne proizvajajo emisij toplogrednega CO₂ in bi jih zato bilo potrebno gledati tudi kot pozitiven okoljskih vidik, v luči zmanjševanja emisij CO₂ oz. prilagajanja podnebnim spremembam ter kot podpora ostalim OVE in tudi kot nadomeščanje fosilnih goriv. V postopkih umeščanja bi tako morali upoštevati tudi pozitivne vplive predvidenih novih hidroelektrarn (protipoplavna zaščita, oskrba s pitno vodo, namakanje, rekreacija, turistična izraba, angažiranje domače projektne, gradbene, strojne in elektro industrije ...).

Postopki ne bi smeli biti najpomembnejši/edini dejavnik

V postopke prostorskega umeščanja bi bilo potrebno vpeljati tridimenzionalni trajnostni koncept (gospodarstvo, družba, okolje) umeščanja novih hidroelektrarn, z večjim poudarkom gospodarskih in socialnih vplivov oz. enakovredni obravnavi gospodarskih, socialnih in okoljskih vplivov. Postopki CPVO, presoja sprejemljivosti in PVO ne bi smeli biti najpomembnejši/edini dejavnik, ki odloča o izvedbi projekta posameznih novih hidroelektrarn.

Poleg tega so v družbi SEL še poudarili, da moramo v Sloveniji spremeniti miselnost pri umeščanju hidroenergetskih objektov v prostor in dati večji pomen predhodnim postopkom s poudarkom na izboljšanju komunikacije med različnimi deležniki v prostoru, predvsem v smislu iskanja rešitev, ki gradnjo omogočajo in hkrati dovolj varujejo naravo oz. iskati rešitve z najmanjšim vplivom posameznih hidroelektrarn na okolje.